

27. møde

Onsdag den 20. februar 1991 kl. 13.00

Dagsorden:**1) Spørgsmål til ministrene.****2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 11:**

Forespørgsel til statsministeren [om, hvilke rammer der bør være for kommuners og amters deltagelse i erhvervsvirksomhed].

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

3) Første behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til medieansvarslov.
Af justitsministeren (Engell).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 79:

Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Maskeringsforbud).
Af Tom Behnke (FP) m.fl.

5) Første behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.
Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af genetiske test.
Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om brugerbetaling for Arbejdstilsynets ydelser.
Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 25:

Forslag til folketingsbeslutning om etårige uddannelsesforløb for arbejdsløse kvinder.
Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

Meddelelser fra formanden:**Første næstformand (Henning Rasmussen):**

Medlemmer af Folketinget Kirsten Jacobsen (FP), Kørpe Christensen (FP) og Pia Kjærsgaard (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Forhøjelse af begravelseshjælp).
(Lovforslag nr. L 149).

Medlemmer af Folketinget Bente Juncker (CD), Lis Noer Holmberg (CD), Mimi Jacobsen (CD) og Arne Melchior (CD) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om stop for kloakeringer af sommerhusområder.
(Lovforslag nr. L 154).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Kirsten Jacobsen (FP):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Forhøjelse af begravelseshjælp).
(Lovforslag nr. L 149).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Bente Juncker (CD):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om stop for kloakering af sommerhusområder.
(Lovforslag nr. L 154).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 209

1) Til *sundhedsministeren* af:

Inger Stilling Pedersen (KRF):

[Inger Stilling Pedersen]

»Vil ministeren oplyse, hvordan det reelle samarbejde på transplantationsområdet foregår mellem Rigshospitalet og Skejby Sygehus?«

Skriftlig begrundelse

For at kunne fastholde den lægelige ekspertise og erfaring, der findes på Skejby Sygehus, er det nødvendigt, at samarbejdet mellem Rigshospitalet og Skejby Sygehus giver lægerne på Skejby Sygehus mulighed for at deltage i transplantationsarbejdet.

På Skejby Sygehus findes det tekniske udstyr, som er nødvendigt for at kunne foretage transplantationer, ligesom lægerne udfører meget komplicerede hjerteoperationer på børn.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg har forelagt det her stillede spørgsmål for Sundhedsstyrelsen, Rigshospitalet og Århus Amtskommune, og på baggrund heraf kan jeg oplyse:

Vedrørende udredning af patienter til transplantation inviteres de henvisende specialafdelinger til at deltage i udredningen, og dette samarbejde er velfungerende i relation til samtlige hjertecentre.

For så vidt angår organudtagning har læger fra Århus deltaget enkelte gange sammen med læger fra Rigshospitalet.

Hvad angår selve operationsvirksomheden, kan jeg oplyse, at de relevante eksperter fra Skejby Sygehus telefonisk er blevet inviteret til at deltage i de første operationer. Denne fremgangsmåde er nu ophørt. Der er modstridende oplysninger om, hvorfor dette samarbejde er ophørt.

For så vidt angår efterbehandlingen er der enighed i Transplantationsudvalget om, at samarbejdet fungerer tilfredsstillende for alle parter.

Jeg er opmærksom på, at samarbejdet ikke i alle henseender fungerer, som det skal, og jeg vil derfor tage kontakt til Sundhedsstyrelsen og Rigshospitalet med det formål at gøre mit til at formidle det nødvendige samarbejde.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg takker for svaret, selv om det selvfølgelig ikke er fuldt tilfredsstillende.

Er sandheden ikke, at Rigshospitalet prioriterer at uddanne egne læger frem for at bruge den store ekspertise, der er på Skejby? Vi er nogle, der frygter, at meningen med det er, at Skejby på længere sigt skal udelukkes.

Jeg vil bede ministeren bekræfte eller afkræfte påstanden om, at man ikke har tid på Rigshospitalet, fordi man foretrækker at uddanne egne læger.

Køpke Christensen (FP):

Jeg er af den opfattelse, at Folketinget ikke kan holde til at sige nej til hjerte- og levertransplantationer på Skejby, og i den forbindelse vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke er således som oplyst over for mig, at der i Vestdanmark i øjeblikket findes 8-10 kirurger, som har arbejdet med både hjerte- og levertransplantationer i udlandet, og om det ikke er utilfredsstillende, at disse læger ikke udnyttes i øjeblikket. Mig forekommer det at være samfundsressourcespild, og jeg vil gerne have et svar på spørgsmålet.

Torben Lund (S):

Det er lidt i samme retning. Vi havde for knap et år siden mange diskussioner her i huset, da vi skulle starte med hjerte- og levertransplantationerne, og det lykkedes jo dengang Sundhedsstyrelsen og Rigshospitalet at få slået fast, at man skulle starte på Rigshospitalet. Men ministeren gav et meget sikkert tilsagn over for offentligheden og huset her om, at man til gengæld ville lave et meget nært samarbejde mellem Rigshospitalet og eksperterne på Skejby Sygehus, som er fuldt ud lige så kvalificerede som eksperterne på Rigshospitalet. Derfor synes jeg, det er lidt nemt, når ministeren her blot siger, at dette samarbejde tilsyneladende ikke rigtig fungerer.

Jeg vil gerne spørge, hvad ministeren agter at gøre ved det, og hvornår man vil tillade transplantationer af hjerte og lever på Skejby Sygehus.

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke er rigtigt, at en påbegyndelse af transplantationer på Skejby af lever og hjerte vil kræve, at der foretages mange transplantationer, hvis man ikke skal komme i den situation, at erfaringsoparbejdelsen bliver for ringe på det ene af de ho-

[Birgitte Husmark]

spitaller, og det vil i givet fald sige Rigshospitalet, som man nu har valgt at transplantere på.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Fru Inger Stilling Pedersen beder mig om at svare på, hvad sandheden er. Det må jeg afstå fra. Jeg sagde i min første besvarelse, at der var modstridende oplysninger, modstridende opfattelser af, hvorfor samarbejdet ikke fungerer ideelt.

Hr. Køpke Christensen beder mig om at bekræfte et præcist antal uddannede kirurgers tilstedeværelse i Skejby. Jeg har ikke antallet præcist på mig.

Endvidere bliver der spurgt, om det ikke er utilfredsstillende, at man ikke udnytter den ekspertise, der er til stede. Mig forekommer det at være samfundsøkonomisk mere belastende at have to centre frem for ét, alene af den grund, at man skal have en beredskabstjeneste to steder i landet; så de samlede samfundsmæssige udgifter må alt andet lige blive større ved to centre end ved ét.

Hr. Torben Lund taler om, at jeg har sagt, at man vil sikre samarbejdet. Jeg har foreløbig gjort, hvad jeg har skønnet at jeg kunne gøre, ved at etablere de ydre rammer, ved at nedsætte et transplantationsudvalg med deltagelse af ekspertise fra hele landet. Når det stadig væk kniber med at få samarbejdet til at udfolde sig ideelt, må jeg overveje, hvilke skridt jeg kan tage, og jeg kan da sige, at jeg er sindet at bede om at få udarbejdet nogle modeller for, hvordan dette samarbejde kan finde sted.

Fru Birgitte Husmark spørger, om erfaringsopsamlingen kan blive for ringe, hvis man deler opgaven på to centre. Jeg kan dertil sige, at det, der har været det altafgørende for mig i denne fase, er at skabe den maksimale sikkerhed for patienterne, at skabe sikkerhed for, at vi får en erfaringsopsamling, som sikrer de bedst mulige resultater. Der må være en sammenhæng mellem behovet og antallet af transplantationssteder.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Ministeren kan selvfølgelig vælge at svare, at det vil man ikke blande sig i, og at der er meget modstridende oplysninger, men efter hvad jeg har fået refereret fra officiel side, er det en klar holdning på Rigshospitalet, at man vil bruge tiden til at uddanne egne læger, og det mener vi

er i strid med det grundlag, overenskomsten blev lavet på.

Der blev endvidere sagt, at det ikke er nødvendigt at have to steder, at der skal være beredskab, og at det koster mere. Efter hvad jeg har erfaret fra Skejby, vil det ikke koste mere at lave transplantationer, idet man i forvejen laver endnu mere komplicerede hjerteoperationer på Skejby, bl.a. på mange børn.

Spørgsmålet er derfor, om sandheden ikke er den, at man fra visse sider – jeg skal lade være med at nævne personer – ønsker, at Rigshospitalet skal være ene om det, og at man forbereder det nu ved allerede på forhånd at udelukke Skejby.

Køpke Christensen (FP):

Jeg vil gerne have be- eller afkræftet følgende: Hvis man fik de vestdanske transplantationscentre inddraget i et formaliseret samarbejde på både hjerte- og leverområdet, ville det så ikke efter ministerens opfattelse automatisk medføre en øget tilgang af donororganer?

Torben Lund (S):

Jeg fik ikke noget svar på spørgsmålet om, hvornår ministeren agtede at åbne for, at man også kan foretage transplantationer på Skejby Sygehus. Jeg spørger så meget desto mere, som jeg ved – og det vil jeg bede ministeren bekræfte – at man i Transplantationsudvalget for ganske nylig konstaterede i enighed, at der nu var behov for 50–60 hjertetransplantationer om året, sådan som det så ud i øjeblikket. Det var nøjagtig det samme tal, som var fremme i 1985 fra Sundhedsstyrelsens side, og som var et godt argument for netop at etablere mulighed for transplantationer to steder.

Derudover vil jeg gerne spørge, om det ikke er korrekt at sige, at der kommer relativt få donorer fra det vestdanske område, og hvis det er korrekt, vil jeg gerne høre, om ministeren har et bud på, hvorfor der måske er så få donorer fra det vestdanske område.

Hjortnæs (S):

Hvis ministerens prokuratorberegninger skal gøre indtryk på mig, vil jeg gerne have en nøjere præcisering af, hvad det er for et beredskab, der i givet fald skal etableres på Skejby Sygehus, som ikke allerede er der i dag.

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke er rigtigt, at der desværre både i Rigshospitalets og i Skejbs optageområde er meget store ventelister på mere »banale« hjerteoperationer end transplantationer, og jeg vil gerne spørge ministeren, om hun har foretaget eller har tænkt sig at foretage en prioritering med hensyn til, hvilke behandlinger der giver den største livskvalitet for de økonomiske muligheder, man stiller til rådighed her i landet.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Det er meget svært for mig at udtale mig om formodede holdninger på Rigshospitalet og andre steder. Det er ikke på forhånd fastlagt, at der kun skal være ét transplantationssted her i landet. Det afgørende må være, at vi bruger vores erfaringsindsamling fornuftigt, og at vi bruger de ressourcer, vi har til rådighed, fornuftigt – at vi erkender, at der er en sammenhæng mellem antallet af transplantationer og antallet af donorer.

Hr. Køpke Christensen spørger om tilgangen af donorer. Jeg mener, det er meget vigtigt, og at det også er kommet kraftigt til udtryk her i Tinget, at der på ingen måde må lægges pres på mennesker for at få dem til at stille sig til rådighed som donorer. Der skal alene være tale om en personlig overvejelse, en personlig stillingtagen, som er uafhængig af behov. Det bør efter min opfattelse ikke føre til nogen form for pres af nogen art fra politisk side.

Hr. Torben Lund spørger, hvornår tidspunktet vil være inde til at overveje mere end ét transplantationssted. Jeg kan sige, at jeg fra starten har bedt Transplantationsudvalget om at følge udviklingen, om at vurdere behovet for mere end ét transplantationssted, og udvalget har på sit møde i januar sagt, at man ønskede et halvt års erfaringsindsamling, før man tog stilling til behovet, og jeg er sindet at afvente en stillingtagen fra Transplantationsudvalget på det område.

Det er korrekt, at man i Transplantationsudvalget har opereret med et teoretisk behov, men jeg vil gerne endnu en gang understrege, at der er forskel på et teoretisk behov og de reelle muligheder, som donorsituationen aftegner.

Jeg kan ikke give noget kvalificeret svar på, hvorfor donorsituationen varierer ude over landet, eller i hvilken grad den gør det.

Hr. Hjortnæs taler om prokuratorberegninger. Sådan kan man naturligvis udtrykke sig; man kan også sige, at det er udtryk for almindelig sund fornuft, at en aktivitet er mere omkostningskrævende, når den skal finde sted to steder, end når man placerer den ét sted.

Det beredskab, der er tale om, består i, at en lang række medarbejdere skal være forsynede med bippere, skal være klar til at blive tilkaldt, når transplantationssituationen opstår.

Det er korrekt, at der er meget store ventelister, således som fru Birgitte Husmark peger på. Specielt omkring Århus er der en meget talstærk flok mennesker, der venter på at blive opereret i deres eget hjerte. Så der er ikke tale om, at man er ubeskæftiget i Århus.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne gøre ministeren opmærksom på, at der er to minutters taletid, og der er foreløbig i denne omgang talt i tre minutter. Det er ikke acceptabelt.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg tier.

Hjortnæs (S):

Det ekstra beredskab, ministeren her hentydede til, lyder nu ikke i mine ører, som om det er en omkostning af nogen særlig størrelsesorden, og derfor overrasker ministerens udtalelser mig stadig væk.

Men mit konkrete og supplerende spørgsmål til ministeren er: Hvis nu Århus Amt beslutter sig for at iværksætte transplantationer på Skejby, inden den tidsfrist er udløbet, som ministeren nu taler om i sit svar på hr. Torben Lunds spørgsmål, med hvilken hjemmel vil ministeren så forhindre, at en sådan transplantationsaktivitet går i gang på Skejby Sygehus?

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg beklager det korte svar før, men det skyldtes formandens strenge blik og bemærkninger.

Det lyder meget enkelt, at et vist antal mennesker skal gå med en bipper og være til rådighed, når situationen indtræder. Nu er der en meget stor entusiasme i forbindelse med opgaven på Rigshospitalet, og vi har ikke afklaret beredskabsvederlæggelsen, men det må være bekendt for alle medlemmer af dette Ting, at

[Sundhedsministeren]

mennesker, der skal stå til rådighed, også på et tidspunkt ønsker at få fuld betaling for dette indgreb i deres fritid, og det vil gøre sig gældende både på Rigshospitalet og på Skejby.

Hvordan jeg vil forholde mig til Skejbs eventuelle beslutninger, vil jeg vente med at tage stilling til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 210

2) Til *sundhedsministeren* af:

Inger Stilling Pedersen (KRF):

»Mener ministeren, at forholdene på Rigshospitalet er tilstrækkelig forsvarlige til, at hospitalet på længere sigt er i stand til at varetage alle transplantationer?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Berlingske Tidende den 13. februar 1991 har Rigshospitalet inden for et døgn transplanteret to lever og et hjerte. I næsten 20 timer var leverkirurgerne i virksomhed.

Selv om lægerne og sygeplejerskerne på Rigshospitalet er dygtige og gør en stor indsats for at klare alle transplantationerne ved sådanne sammenfald, vil det på længere sigt være urimeligt at kræve det, både af hensyn til dem selv og af hensyn til patienterne.

Da der på Skejby Sygehus findes både det tekniske udstyr og den lægelige ekspertise, der er nødvendig for at foretage transplantationer, ville det være mere rimeligt, at de to sygehuse samarbejdede noget mere, således at der blev gjort brug af den store uudnyttede ekspertise på Skejby Sygehus. Det er urimeligt at nægte eksperterne på Skejby Sygehus godkendelse til transplantation.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg vil gerne slå fast, som jeg allerede har sagt, at de erfaringer, vi hidtil har indhøstet på Rigshospitalet, er utrolig positive. Transplantationsprogrammet er siden starten den 1. oktober 1990 forløbet fuldt tilfredsstillende, og de resultater, man har opnået, er på højde med de allerbedste i udlandet.

Efter de oplysninger, jeg har modtaget fra Sundhedsstyrelsen og Rigshospitalet, er der intet, der tyder på, at Rigshospitalet ikke også

fremover vil være i stand til at løfte opgaven på tilfredsstillende vis.

Spørgsmålet om behov for endnu et center er som allerede nævnt for nylig blevet behandlet i Sundhedsstyrelsens transplantationsudvalg, og et flertal i udvalget fandt, at det endnu er for tidligt at udtale sig om dette. Jeg skal for god ordens skyld sige, at dette flertal ikke omfattede Århuslægerne.

Det er imidlertid hensigten gennem registrering af antallet af henviste patienter, af patienter indstillet til transplantation og af udførte transplantationer i perioden 1. oktober 1990 – 31. marts 1991 at skabe et bedre beslutningsgrundlag.

Spørgsmålet vil på denne baggrund blive taget op til behandling i Transplantationsudvalget igen den 18. april i år. Jeg er helt enig i, at beslutningsgrundlaget på nuværende tidspunkt er utilstrækkeligt, og jeg agter derfor at afvente resultatet af dette møde, før jeg overvejer, hvad der videre skal ske i transplantations-sagen.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg ved ikke rigtig, om jeg vil takke for svaret, for det er sådan set det samme svar, vi får hele tiden, og som helt klart siger, at det er Rigshospitalet, Sundhedsstyrelsen, og hvem der ellers står for det, der har den holdning, og at det derfor er den, der gælder.

Mener ministeren ikke, det er uansvarligt, at læger skal operere i 20 timer? Hvis der nu var kommet en patient til, ville det så være ansvarligt over for vedkommende, hvis det samme hold skulle have fortsat i døgndrift, og hvordan ville risikoen så have været? Alt imens der går folk i Århus, som måske er endnu dygtigere, har endnu større mulighed for at hjælpe, men bare ikke kan få lov, fordi man altså bor derovre på den anden side af vandet, ovre i Skejby ved Århus. Der er mange mennesker, der ikke fatter det, heller ikke, at man skal sende bud rundt omkring i landet for at få nogle folk ind, mens der sidder dygtige folk, der ikke kan få lov. Man kan ikke forstå, at det skulle være nødvendigt med et bedre grundlag. Af de artikler, der er kommet frem om de sidste operationer, fremgår det, at det er akutte operationer. Det vil sige, at der pludselig kommer mennesker ind, der er i livsfare, og det kan man ikke sammenligne med f. eks. hofteoperationer, for

[Inger Stilling Pedersen]

når det drejer sig om et menneske i livsfare, vil lægerne gøre, hvad de kan for at hjælpe; derfor fik vi alle de operationer oven i hinanden. Jeg kunne ønske et mere tilfredsstillende svar fra ministeren.

Hjortnæs (S):

Det svar, ministeren gav på et tidligere stillet spørgsmål vedrørende hjemmelen, bibragte mig det indtryk, at ministeren ikke vil have nogen retlige muligheder for at forhindre Århus Amtskommune i at gå i gang med transplantationerne. Hvis ministeren mente, der var en sådan hjemmel, ville det også være muligt for ministeren i givet fald her at bekræfte det. Men jeg tillader mig altså at tolke ministerens svar på den måde, at ministeren ikke har nogen hjemmel til at forhindre en iværksættelse af transplantationer. Men selv om ministeren skulle overveje at gribe ind, vil jeg gerne spørge, om hun mener i givet fald at have parlamentarisk dækning for en beslutning, der forhindrer, at man iværksætter transplantationer på Skejby Sygehus.

Torben Lund (S):

Jeg vil gerne følge fru Inger Stilling Pedersens udtalelse op. Jeg synes, vi her i Folketinget bliver holdt for nar i denne sag. Det var nøjagtig de samme ord, der faldt i foråret 1990 om denne sag. Jeg synes, ministeren nu skulle til at være lidt mere offensiv i forhold til de rapporter, ministeren får fra sit embedsværk, hvor der givetvis foregår ting, som ikke er behagelige.

Derfor vil jeg gerne spørge helt kontant, om det ikke er korrekt, at Transplantationsudvalget nu i enighed har konstateret, at der ser ud til at være et behov for 50-60 transplantationer af hjerter om året, og om ikke det ligger 50 pct. over det, man forudsatte var den maksimale kapacitet på Rigshospitalet. Derudover vil jeg gerne spørge, om ministeren ikke agter at være mere offensiv i afdækningen af, hvorfor man ingen donorer får fra det vstdanske område. Bekymrer det slet ikke ministeren?

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil gerne spørge, om ministeren kan bekræfte, at kriterierne for at være en patient, der har brug for en hjertetransplantation, ikke er endeligt fastsat, men er underlagt den til enhver tid gældende medicinske vurdering, som even-

tuelt kan skride i retning af, at man skønner, at flere og flere patienter skal transplanteres.

Køpke Christensen (FP):

Jeg vil gerne spørge, om ministeren kan bekræfte de forlydender, der har været fremme i pressen om, at andre patienter, f.eks. cancerpatienter, kommer bagest i køen på grund af hjerte- og levertransplantationer på Rigshospitalet.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg er selvfølgelig ked af, at jeg ikke kan give et svar, som tilfredsstillende fru Inger Stilling Pedersen, men for mig er det altså helt afgørende, at vi tilvejebringer et solidt og forsvarligt beslutningsgrundlag, inden vi træffer beslutninger.

Jeg bliver spurgt, om det er forsvarligt at operere 20 timer ad gangen. Dertil må jeg sige, at hvis det var rutine, ville jeg synes, det var uforsvarligt, men at det er sket én gang i dette år, føler jeg ikke er uforsvarligt. Vi kan ikke opretholde beredskaber på alle funktioner, alle aktiviteter, så at vi fritager os for en situation, hvor mennesker kan komme til at arbejde i 20 timer. Den pågældende operation forløb i øvrigt uden problemer.

Hr. Hjortnæs spørger om, hvordan jeg vil forholde mig i en given situation til et givet parlamentarisk grundlag. Jeg forventer, at man i Århus Amt opfører sig rationelt, at man ikke indfører behandlinger, medmindre der er et rimeligt grundlag for at træffe en sådan beslutning.

Hr. Torben Lund vender tilbage til den teoretiske behovsberegning. Jeg har sagt, at der for mig er meget stor forskel på de teoretiske beregninger og de faktiske muligheder. Og det, der interesserer mig, er de faktiske og praktiske muligheder.

Jeg vil gerne gentage, at jeg ikke ønsker at medvirke til, at der bliver lagt pres på donorer, uanset hvor i landet de måtte befinde sig.

På spørgsmålet om, hvorvidt kriterierne for operationer af denne karakter skrider, vil jeg sige, at det ikke er mit indtryk. Jeg mener, at de behandlingstilbud, vi giver gennem hjertetransplantationer, er overordentlig væsentlige. De skal kun gives i de situationer, hvor mennesker ellers må dø.

Jeg blev tidligere spurgt, om der var forskel på den livskvalitet, man kunne opnå gennem

[Sundhedsministeren]

operationer i menneskers eget hjerte, og den, man kunne opnå gennem transplantationer. Sådanne beskrivelser kan man efter min vurdering ikke stille op. Jeg synes, at den situation, vi havde ved den første transplantation, hvor man giver liv til en nogle og tyve-årig mor, er så kvalitetsbetinget, som man overhovedet kan ønske det af en behandling.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Ministeren siger, at det gik godt. Det er vi da glade for. Men hvis nu den sidste operation ikke var gået godt, hvad så? Hvilke bebrejdelser var der så blevet rejst mod de mennesker, der var derude? Og samtidig sidder der nogle mennesker med en meget stor kapacitet og dygtighed i Århus, som bare ikke kan få lov. Ministeren er vel også klar over, at man med de mange hjerteoperationer, man har i Århus, efter hvad jeg har fået at vide, ikke regner det for noget særligt, hvis der skulle komme en hjerteoperation til. I øvrigt taler vi kun om hjerter, men man må ikke glemme, at der også er tale om lever. Situationen er altså den, at man ikke kan få lov til at redde en person, der er kommet i en meget akut livstruende tilstand, fordi det hele skal foregå herovre på Rigshospitalet.

Med den uro, der er omkring Rigshospitalet, vil jeg gerne spørge ministeren, om hun virkelig mener, at Rigshospitalet er kompetent til at stå alene med dette her.

Hjortnæs (S):

Ministeren svarede stadig væk ikke på spørgsmålet vedrørende hjemmelen til i givet fald at forhindre Skejby i at gå i gang med transplantationerne. Derfor må jeg stille spørgsmålet endnu en gang, idet jeg går ud fra, at ministeriets embedsmænd har givet ministeren en vejledning. Jeg tillader mig også at gå ud fra, at Justitsministeriets Lovkontor, hvis der har været tvivl i sindene, er blevet spurgt i denne sag og har givet et svar.

Derfor spørger jeg endnu en gang ministeren: Mener ministeren, at hun i givet fald ville have hjemmel til at forhindre Århus Amtskommune i at iværksætte transplantationsoperationer på Skejby Sygehus?

Køpke Christensen (FP):

Ministeren har nu udtalt, at hun mener, der skal være et mere solidt grundlag at bedømme

hele denne situation på. Så vil jeg gerne spørge, hvornår man regner med at have dette solide grundlag.

Derudover vil jeg gerne have et svar på det, jeg spurgte om tidligere, nemlig om ministeren kan bekræfte de forlydender, der har været fremme om, at andre patienter på Rigshospitalet bliver tilsidesat på grund af disse transplantationer.

Til sidst vil jeg gerne sige, at hele den diskussion, vi har haft nu, vidner om, at der ikke ser ud til at være en opblødning undervejs fra regeringen, og derfor vil Fremskridtspartiet fremsætte beslutningsforslag om denne sag.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Det er ikke korrekt, at der er patienter på Rigshospitalet, der får en anden eller ringere behandling på grund af transplantationsaktiviteten.

Hr. Køpke Christensen spørger også om, hvornår der vil foreligge et solidt grundlag. Jeg har refereret til, at Transplantationsudvalget har bedt om at få et halvt års erfaringsindsamling, og at det vil behandle sagen på et møde den 18. april.

Til hr. Hjortnæs må jeg sige, at jeg ønsker ingen kamp om hjemmel og juridiske spidsfindigheder mellem Århus Amtskommune og mig, jeg ønsker, at vi nyttiggør vore erfaringer og vore fælles midler så godt som overhovedet muligt til patienternes bedste, og jeg har et håb om, at man prioriterer patientinteresser og samfundsøkonomi højere end egnsinteresser.

Fru Inger Stilling Pedersen spurgte, hvad man ville gøre, hvis ikke det var gået godt i det nævnte tilfælde. Jeg prøvede i mit svar før at sige, at det er menneskeligt umuligt at have dækning for enhver tænkelig situation. Jeg glæder mig over, at det gik godt i dette enestående tilfælde.

Torben Lund (S):

Sundhedsministeren fik det fremstillet sådan før, at jeg skulle være gået ind for, at man skulle presse nogle til at være donorer. Slet ikke. Jeg spørger bare, om ikke ministeren undrer sig over, at der næsten ingen donorer kommer fra det veldanske område.

Til svaret til hr. Køpke Christensen vil jeg stille et tillægsspørgsmål. Der svares, at behandlingen ikke bliver dårligere andre steder,

[Torben Lund]

selv om vi får masser af meldinger om det modsatte i øjeblikket. Derfor vil jeg gerne spørge: Hvor mange millioner har ministeren tilført Rigshospitalet, for at Rigshospitalet kan klare den mængde af transplantationer og tilhørende behandling, der er i øjeblikket? Mig bekendt har man skåret 135 mio. kr. yderligere af Rigshospitalets ressourcer i forbindelse med finansloven for 1991.

Så vil jeg gerne slutte med at sige, at vi, der går ind for, at man også skal bruge ressourcerne på Skejby Sygehus, faktisk gør det for patienternes skyld. Der er ingen egnsinteresser, der kommer før interessen for patienterne. Man kunne få det indtryk, at det var egnsinteresser, der blev plejet fra ministerens side i forhold til Rigshospitalet, når man ikke vil bruge de ressourcer, den viden og de erfaringer, man har på Skejby Sygehus.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Man har ét minut til at begrunde et spørgsmål.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Der har været engangsomkostninger på Rigshospitalet i forbindelse med transplantationsvirksomheden i størrelsesordenen knap 5 mio. kr. Man har fra starten vurderet transplantationsomkostningerne for lavt. Med de takster, der er opgivet for indeværende år, er dette problem justeret. Disse større udgifter på transplantationsområdet har betydet, at Rigshospitalets underskud er blevet større. Det har ikke betydet, at man har flyttet ressourcer fra andre aktiviteter, fra andre afdelinger.

Jeg er meget ked af at blive opfattet som en forkæmper for Rigshospitalets interesser. Jeg bestræber mig for, at vi prøver på at sikre patientinteresserne maksimalt, og at vi udnytter samfundsressourcerne maksimalt. Er vi i en situation, hvor det er rimeligt at have to centre, skal vi have to centre, men jeg håber, at det må blive de reelle faktorer, der bliver afgørende for, hvornår tidspunktet er inde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 182

3) Til *justitsministeren* af:

Erik B. Smith (S):

»Vil ministeren tage politiets prioritering af arbejdsopgaver i forbindelse med placering af varetægtsfængslede i arrester uden for den pågældende politikreds op til kritisk vurdering?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Lolland-Falsters Folketidende tirsdag den 5. februar 1991 har to politifolk fra politistationen i Glostrup måttet køre 350 km i bil for at følge en af politikredsens egne varetægtsfængslede 100 m til tandlæge i Nakskov, fordi politiet i Nakskov ikke kunne afse folk til det pågældende tandlægesøg.

Det fremgår af den pågældende artikel, at politimesteren i Nakskov, Poul E. Schiøt, oplyser, at man den pågældende dag ingen folk havde, der kunne afse tid til at gå med den varetægtsfængslede til tandlæge.

Man kan ikke se af artiklen, om der har været rettet henvendelse til Nykøbing F politikreds, der bl.a. omfatter en politistation i Sakskøbing, eller til politikredsene i henholdsvis Vordingborg, Næstved og Køge, der alle er nærmere Nakskov end Glostrup politikreds.

Det forekommer umiddelbart indlysende, at politiet kan spare mandskabsressourcer, såfremt varetægtsfængslede besøg bl.a. hos tandlæge varetages af den politikreds, hvor den pågældende sidder i arresten.

Erik B. Smith (S):

En varetægtsfange i arresten i Nakskov får tandpine og skal til tandlæge. Da han er anbragt i arresten af politiet i Glostrup, og da politimesteren i Nakskov ikke kan afse folk til at ledsage ham de 100 m til tandlægen, må politiet i Glostrup, 2 mand og en patruljevogn, køre de 200 km den ene vej, gå de 100 m fra arresten til tandlægen og køre 200 km tilbage igen for at klare opgaven.

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, om den historie, efter at regeringen nu har haft 8 år til sine moderniseringsplaner og i øvrigt kraftigt slår på begrænsning af de offentlige ressourcer, giver justitsministeren anledning til at se på politiets prioritering af arbejdsopgaverne.

Justitsministeren (Engell):

Hr. Erik B. Smith stoler på det, han læser i aviserne. Det kan man vel også generelt set gøre, men ikke altid. I denne sag ville jeg måske

[Justitsministeren]

nok have anbefalet hr. Erik B. Smith at stille spørgsmålet lidt mere uformelt til mig frem for at rejse det i onsdagsspørgetiden, for den artikel, som hr. Erik B. Smiths spørgsmål bygger på, er en misforståelse; der er fejlagtige oplysninger i artiklen.

Det, der er det centrale i hr. Erik B. Smiths spørgsmål, er, om jeg vil tage politiets prioritering af arbejdsopgaver i forbindelse med placering af varetægtsfængslede i arrester uden for den pågældende politikreds op til kritisk vurdering. Og så henvises der til den artikel, som hr. Erik B. Smith netop har omtalt, og også det referat, der fremtræder i artiklen, om, at politiet fra Glostrup skulle have kørt 350 km for at følge en varetægtsarrestant 100 m til tandlægen i Nakskov.

Jeg har naturligvis spurgt politimesteren i Glostrup, om det var rigtigt, og politimesteren har over for mig oplyst, at dagbladsartiklen hviler på en misforståelse. Den episode, der var tale om, fandt sted den 1. februar i Nykøbing Falster og ikke i Nakskov. Der var tale om, at to kriminalassistenter fra Glostrup Politi var taget til Nykøbing for at afhøre en varetægtsarrestant fra et stort sagskompleks, som behandles af Glostrup Politi. De var altså dernede i forvejen. I en pause under den daglange afhøring ledsagede de to politifolk en anden varetægtsarrestant fra samme sagskompleks til tandlægen.

Politimesteren har mere generelt oplyst, at anbringelsen af varetægtsarrestanter i arresthuse fjernt fra politikredsen kan ske af flere grunde; dels kan det skyldes antallet, dels kan det skyldes et hensyn til de ansatte. Så summa summarum: Hr. Erik B. Smiths spørgsmål hviler på en fejltagelse. Naturligvis søger politiet at prioritere indsatsen på en mere hensigtsmæssig måde. Hvis det var rigtigt, som der stod i artiklen, var der noget galt. Men det var det altså ikke.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne takke justitsministeren for svaret og samtidig sige, at hvis jeg havde foretaget en uformel henvendelse til ministeren, ville det næppe være tilgået offentligheden, at oplysningerne i Lolland-Falsters Folketidende var ukorrekte.

Ikke desto mindre fremgår det af artiklen i Lolland-Falsters Folketidende, at politimester Poul E. Schiøt udtaler, at han godt kan se, det

ser tåbeligt ud, og at der i høj grad også er tale om et enkeltstående tilfælde. Derfor vil jeg gerne spørge justitsministeren: Hvem har ansvaret for de varetægtsfængslede, som er placeret i arresthuse uden for politikredsen?

Justitsministeren (Engell):

Jeg har naturligvis også spurgt politimesteren i Nakskov om den episode, der her var tale om, og han har ligesom politimesteren i Glostrup meddelt, at episoden ikke har fundet sted i Nakskov.

Politimesteren har for så vidt angår artiklen i Lolland-Falsters Folketidende den 5. februar oplyst, at den pågældende journalist forelagde ham sagen som et konkret tilfælde. Journalisten oplyste, at han havde kendskab til, at tilfældet havde fundet sted i Nakskov, og hertil svarede politimesteren, at hvis det var sket som refereret, ville det ikke forekomme i fremtiden.

Der var altså tale om en misforståelse, og man kan sige, at politimesteren udtalte sig – har jeg forstået – i tillid til, at de oplysninger, der var blevet ham forelagt, var korrekte. Dertil er at sige, at selv om journalister gennemgående er et troværdigt folkefærd, kan det forekomme, at der bliver viderebragt oplysninger, som ikke helt står for vandprøven.

Erik B. Smith (S):

Jeg kan forstå, at justitsministeren generelt har meget stor tillid til journalister. Det forstår jeg godt at justitsministeren har, ikke mindst på den baggrund, justitsministeren er justitsminister på.

Men ikke desto mindre fik jeg ikke noget svar på mit spørgsmål: Hvem har ansvaret for varetægtsfængslede i arrester uden for den pågældende politikreds? Er det korrekt forstået, at politimesteren i Glostrup i princippet har ansvaret også for varetægtsfængslede i arresten i Nykøbing og Nakskov?

Justitsministeren (Engell):

Det vil normalt være det pågældende arresthus, hvor vedkommende er anbragt, som bærer ansvaret, og det vil være ved det lokale politis foranstaltning, at man gennemfører en transport, hvis indsatte f.eks. skal til lægen eller tandlægen. Men her var tale om, at der var to politifolk på stedet i den anden sammenhæng, og disse gjorde åbenbart den pågældende politistation en tjeneste.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 194

4) Til *justitsministeren* af:

Ole Donner (FP):

»Er det efter ministerens opfattelse i overensstemmelse med dansk retsopfattelse og retssikkerhed, at indsatte narkotikaforbrydere og andre kriminelle under strafafsoningen kan afsones op til 12 timer daglig hos familie eller venner og have fri hver weekend, og vil ministeren tage initiativ til eventuelt at ændre forholdene?«

Skriftlig begrundelse

Med henvisning til artikel i B.T. den 12. februar 1991, hvori omtales en sag, hvor en narkotikaforbryder under afsoning er blevet pågrebet med amfetamin til en værdi af 200.000 kr., ønsker spørgeren oplyst, om den omtalte afsoningsform er i overensstemmelse med eksisterende lovgivning og regler.

Svarer ministeren bekræftende på dette og derefter afkræftende på at ville ændre disse regler, vil Fremskridtspartiet selv tage initiativ i Folketinget til at ændre reglerne, der efter vor opfattelse er en parodi på begreberne »lov og orden«, begreber, der er grundlæggende for en retsstat.

Justitsministeren (Engell):

Lad mig straks slå fast, at der i den sag, som er baggrunden for hr. Ole Donners spørgsmål, ikke er tale om en sædvanlig afsoningsform, men om udstationering til arbejde, hvor afsoningen sker uden for fængslet. Tilladelsen blev givet efter en konkret vurdering i den sidste del af afsoningen, idet vedkommende påregnedes prøveløsladt i april 1991.

Udstationering til arbejde skete f.eks. i 1990 i 124 tilfælde, hvoraf kun to førte til misbrug med kriminalitet. Efter de gældende regler kan udstationering tillades i den sidste del af afsoningstiden med henblik på arbejde eller uddannelse, bl.a. når det skønnes formålstjenligt for at formidle overgang til løsladelse. Det er normalt en betingelse, at der af praktiske grunde – det kan f.eks. være afstanden – ikke kan stilles krav om, at den indsatte skal tage frem og tilbage til anstalten hver dag.

For så vidt angår den konkrete sag, der nævnes i spørgsmålet, kan jeg oplyse, at det drejer sig om en indsat, som i marts 1987 blev varetaget fængslet sigtet for narkokriminalitet, og han blev idømt fængsel i 6 år. Han påbegyndte afsoningen i et lukket fængsel og blev i juli 1990 overført til Sønder Omme. Prøveløsladelse kunne finde sted i april 1991. I oktober måned sidste år søgte han om tilladelse til at arbejde hos sin svigermoder, der gennem nogle år havde oparbejdet en eksportvirksomhed med opdrætning af harer. Efter at man fra fængslet havde aflagt besøg i virksomheden, skønnede man, at en ansættelse det pågældende sted ville være en god overgang til løsladelse. På grund af taletiden kan jeg ikke sige meget mere om den konkrete sag.

Generelt vil jeg gerne sige – også fordi det ligger i spørgsmålet – at som jeg også tidligere har oplyst i et svar til fru Pia Kjærsgaard, er hele spørgsmålet om prøveløsladelser og udgang et emne, jeg for tiden diskuterer grundigt med kriminalforsorgen for at se, om der kan være baggrund for stramninger af reglerne, og når jeg er færdig med disse overvejelser, vil jeg komme med et oplæg til Folketingets Retsudvalg.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det må være muligt at formulere sine svar inden for to minutter, hr. minister!

Ole Donner (FP):

Jeg takker ministeren for svaret på mit spørgsmål og forsvaret for det, der er sket i den pågældende sag. Jeg er selvfølgelig ked af, at det af tidsmæssige grunde ikke var muligt at høre ministerens sidste halvdel af svaret, men det er der måske mulighed for efterfølgende.

Jeg forstår, at der var tale om udstationering til arbejde. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren vil være med til at gøre noget for, at der bliver visse begrænsninger, således at man ikke kan blive sendt hjem til konen eller svigermoderen eller andre. Det er selvfølgelig glædeligt at høre, at ministeren siger, at der kun har været misbrug i to tilfælde ud af 124.

Ministeren sagde, at den pågældende var idømt 6 års fængsel – hvis det er rigtigt, nu skal man åbenbart være forsigtig med at sætte sin lid til dagspressen – men det fremgår også, at den pågældende skulle være idømt 1½ års

[Ole Donner]

fængsel tidligere. Jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren finder, det er rimeligt, at man i en sådan sag nedlægger navneforbud, og hvad ministeren mener der eventuelt kunne være begrundelsen for et sådant navneforbud.

Justitsministeren (Engell):

I alle disse sager er der tale om, at man fra kriminalforsorgens og fra anstaltens side foretager en helt konkret vurdering, før der træffes beslutning om udstationering, om prøveløsladelser og også om udgangstilladelser.

Her var der tale om, sådan som der er i alle andre tilsvarende sager, at man i slutningen af en periode, hvor den pågældende stod over for snarlig prøveløsladelse, prøver at tilvejebringe et grundlag, der betyder, at den pågældende vil kunne vende tilbage til beskæftigelse, til en tilværelse som normal, lovlydig borger.

Men når det er sagt, vil jeg føje til, at efter min opfattelse er det selvfølgelig ikke rigtigt, hvis adgangen til udgangstilladelser og prøveløsladelser misbruges, og hvis det sker i et omfang, som naturligt må kalde på både Folketingets og min interesse. Det er baggrunden for, at jeg netop har igangsat denne undersøgelse og vurdering, og jeg vil gerne drøfte spørgsmålet senere med Folketinget. Det er ikke så mange år siden, at en tidligere justitsminister rent faktisk fremsatte et forslag her i Folketinget, der indebar en stramning. Dengang kunne der ikke samles et flertal, og derfor har jeg valgt at tage en åben drøftelse med Folketingets Retsudvalg i håb om, at der vil være en vilje til at gøre noget ved tingene.

Med hensyn til navneforbud er det noget, som afgøres af domstolene, og jeg kunne naturligvis ikke drømme om at anfægte en domsafsigelse, som er truffet efter de gældende regler på området.

Ole Donner (FP):

Jeg fik ikke rigtig svar på, om ministeren mente, at vurderingen i dette tilfælde var rigtig, men jeg er selvfølgelig glad for at høre, at ministeren er i gang med at stramme disse regler. Men vil ministeren svare på, om ministeren mener, at den vurdering, der er sket i statsfængslet i Sønder Omme i dette konkrete tilfælde, var rigtig, og vil ministeren eventuelt give ledelsen i statsfængslet en påtale?

Og så lige en sidste ting: Ligger der også i de overvejelser, ministeren har om at stramme disse regler, et forslag om eventuelt at ændre på reglerne om navneforbud?

Justitsministeren (Engell):

Jeg har naturligvis på baggrund af det spørgsmål, som hr. Ole Donner har stillet, gennemgået den konkrete sag, og der foreligger ikke for mig i sagen omstændigheder, der skulle gøre, at jeg havde grundlag for at påtale den beslutning, der er truffet fra kriminalforsorgens side. Der er denne adgang til at kunne foretage en udstationering, og det er den adgang, man har gjort brug af. Men ligesom jeg er uheldig over det, så ved jeg, at kriminalforsorgen og de pågældende anstalter er mindst lige så uheldige, hver gang der sker et misbrug af adgangen til prøveløsladelse og udgang. Det er jo et udtryk for, at der er mennesker, som ikke lever op til den tillid, der er vist dem. Derfor må vi naturligvis nøje følge, om bestemmelserne er tilstrækkelig stramme, om der er grund til at ændre i den administrative praksis. Og det er præcis det, vi er i gang med.

Men må jeg igen føje til, at hele ideen bag prøveløsladelse og udgang er at sikre, at mennesker, som har begået kriminalitet, og som bliver straffet ud over den sanktion, der ligger i straffen, også efterfølgende skal have mulighed for at kunne vende tilbage til en tilværelse som normale, lovlydige samfundsborgere. Derfor mener jeg, det er rigtigt, at vi har denne adgang; den må bare ikke misbruges, det er uacceptabelt, og det er derfor, vi må se på reglerne.

Med hensyn til bestemmelserne om navneforbud, lukkede døre osv. har jeg for nylig netop foranlediget, at der blev gennemført en undersøgelse om praksis ved en række repræsentative domstole, og denne undersøgelses resultat giver mig ikke anledning til at foreslå ændringer i gældende bestemmelser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 202

5) Til *justitsministeren* af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Overtrådte daværende boligminister Agnete Laustsen realkreditlovens § 98, når hun ved flere lejligheder – i pressemeddelelser – offentlig-

[Holger K. Nielsen]

liggjorde oplysninger om konkrete låntagere/ ejendomme i forbindelse med politianmeldelser af realkreditinstitutter, og var disse handlinger i strid med straffelovens § 152, stk. 3?»

Holger K. Nielsen (SF):

Tidligere boligminister fru Agnete Laustsen udsendte ved flere lejligheder pressemeddelelser, hvori hun omtalte konkrete kreditforeninger og ejendomme, som var blevet anmeldt til politiet for overbelåning. Det gælder f.eks. en pressemeddelelse fra den 3. august 1990, hvor hun skriver, at der er rejst tiltale mod Byggeriets Realkreditfond og Kreditforeningen Danmark i forbindelse med en overbelåning i Esbjerg og en i Vejstrup.

Den 7. februar i år meddelte den nuværende boligminister, at det ville være i strid med realkreditlovens § 98 og straffelovens § 152, hvis medlemmer af Folketinget gør det samme, som den daværende boligminister gjorde dengang. Jeg vil gerne understrege, at oplysningerne i de nævnte pressemeddelelser efter min mening var helt uskyldige, og at det var i orden, at de kom frem.

Jeg vil gerne have en principiel diskussion af, om det kan være rimeligt, at Folketingets medlemmer ikke har lov til at gøre ting, som den daværende boligminister gjorde.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Man har ét minut til at begrunde sit spørgsmål.

Justitsministeren (Engell):

Det følger af § 98 i den nye realkreditlov, at de ansatte, som er beskæftiget med tilsynet med realkreditinstitutter, er omfattet af en særlig vidtgående tavshedspligt under ansvar efter bestemmelserne i straffelovens §§ 152–152 e.

Det spørgsmål, hr. Holger K. Nielsen nu rejser, er, hvilke oplysninger boligministeren kan give som led i en offentlig debat om realkreditinstitutternes virksomhed.

Ved vurderingen af, om offentliggørelsen af bestemte oplysninger indebærer en krænkelse af tavshedspligten, må det – ud over spørgsmålet, om oplysningerne objektivt set er omfattet af tavshedsbestemmelsen – indgå, om videregivelsen sker til varetagelse af åbenbar almen interesse. Afgørelsen heraf beror på en konkret vurdering, der i de enkelte tilfælde kan være

vanskelig. Videregivelsen af oplysninger om, hvilke institutter der er indgivet politianmeldelse imod, vil efter min opfattelse under hensyn til den væsentlige offentlige interesse, der er knyttet til realkreditinstitutternes virksomhed, og den debat, der har været omkring overbelåningssagerne, kunne ske som led i denne debat.

Derimod vil det være at gå for langt også at give oplysninger om de bagved liggende låneforhold, herunder hvilke ejendomme og låntagere der er tale om. Det skyldes, at der her er tale om oplysninger, som vil kunne skade den enkelte låntagers forretningsmæssige forhold, herunder bedømmelsen af den pågældendes økonomiske stilling.

Jeg kan i øvrigt sige, at jeg har forstået, at Boligministeriet oprindeligt ikke var opmærksomt på, at det kunne være et brud på tavshedspligten efter § 98, såfremt man videregav oplysninger om, hvilke ejendomme og dermed låntagere det drejede sig om. Men jeg vil gerne understrege – og det er jeg sikker på at boligministeren er enig i – at der ikke er tale om, at man ønsker at skjule oplysninger. Ændringen i praksis skyldes alene, at man er blevet mere forsigtig med hensyn til vurderingen af de grænser, som den særlige tavshedspligt sætter for, hvilke oplysninger der kan gives om konkrete låneforhold.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes nu ikke, at svaret på spørgsmålet var så klart, som jeg kunne ønske mig. Det var sådan lidt af det, jeg vil kalde et »Mickey Mouse-svar«. Men jeg forstod, at justitsministeren sagde, at det kom an på en konkret vurdering, om det var et brud med § 98 i realkreditloven, men samtidig, at hvis man oplyser om konkrete ejendomme, så er det et brud på realkreditlovens § 98 og et brud på straffeloven. I de pressemeddelelser, den daværende boligminister udsendte, var der faktisk oplysninger om konkrete ejendomme.

Skal justitsministerens svar forstås således, at den daværende boligminister faktisk overtrådte realkreditlovens § 98, og at hun overtrådte straffeloven? Og hvis det er tilfældet, er der så anledning til, at justitsministeren vil gøre yderligere?

Justitsministeren (Engell):

Jeg har forsøgt inden for den korte tidsram-

[Justitsministeren]

me, spørgetiden giver mulighed for, at give hr. Holger K. Nielsen en redegørelse for det retlige grundlag, og jeg har også understreget, at der har været tale om et skøn, og at man har måttet ændre det skøn efter en nøjere gennemgang af lovgivningens bestemmelser, herunder særligt § 98. Og jeg har sådan set ikke yderligere at føje til.

Når hr. Holger K. Nielsen spørger – sådan forstod jeg det i hvert fald – om jeg agtede at foretage mig yderligere, kan jeg sige, at det har jeg ikke til hensigt. Jeg mener, det retlige grundlag er klarlagt; hvad der er sket, og hvorfor man har ændret praksis, er der blevet redegjort for. Og det er så dér, sagen står.

Holger K. Nielsen (SF):

Så vil jeg gerne spørge yderligere: Kan man gå ud fra, at justitsministeren vil anlægge en tilsvarende vurdering, hvis folketingsmedlemmer videregiver oplysninger om konkrete politianmeldelser, som justitsministeren anlægger i forhold til den tidligere boligminister?

Justitsministeren (Engell):

Hr. Holger K. Nielsen stiller mig et hypotetisk spørgsmål, som jeg ikke skal kunne svare på. Det, jeg er blevet bedt om af hr. Holger K. Nielsen, er at klarlægge, hvordan de retlige forhold er, hvordan man bedømmer den tavshedsforpligtelse, der er, og det er det, jeg her har givet udtryk for. Det vil sige, at efter min og efter Justitsministeriets opfattelse hersker der klarhed om selve lovteksten, men også med den begrænsning, som jeg var inde på tidligere omkring det skønmæssige, og det er det, som nu er udredt, og det er det, der er baggrunden for, at man har ændret praksis.

Holger K. Nielsen (SF):

Så lad mig spørge lidt mere konkret: Mener justitsministeren, at der bør være lige vilkår for den måde, hvorpå ministre kan give oplysninger til offentligheden, og de muligheder, som folketingsmedlemmer har?

Justitsministeren (Engell):

Det er jo et meget overordnet, principielt spørgsmål, hr. Holger K. Nielsen stiller mig, og dertil er kun at svare, at alle er lige for loven og i forhold til den lovgivning, der gælder for os alle, hvad enten vi er folketingsmedlemmer, borgere, ministre eller andre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 203**6) Til boligministeren af:****Holger K. Nielsen (SF):**

»Hvad er baggrunden for, at Boligministeriet har ændret praksis med hensyn til offentliggørelse af oplysninger om konkrete låntagere/ejendomme i forbindelse med politianmeldelser af realkreditinstitutter?«

Skriftlig begrundelse

I skrivelse til Boligudvalget af 7. februar 1991 fremhæver boligministeren, at det vil være i strid med straffelovens § 152, stk. 3, hvis medlemmer af Boligudvalget videregiver oplysninger vedrørende de konkrete låntagere/ejendomme, som Finanstilsynet er i besiddelse af under tavshedspligt efter realkreditlovens § 98.

Det er imidlertid på denne baggrund mærkværdigt, at tidligere boligminister Agnete Laustsen ved flere lejligheder – gennem pressemeddelelser – har offentliggjort oplysninger om konkrete låntagere/ejendomme i forbindelse med politianmeldelser.

Hvis det var lovligt dengang, må det vel også være lovligt i dag.

Så medmindre Agnete Laustsen overtrådte realkreditloven, kan den kendte, nye praksis ikke ses som andet end et forsøg på at skjule oplysninger, som offentligheden tidligere fik adgang til.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Hr. Holger K. Nielsen spørger, hvad baggrunden er for, at Boligministeriet har ændret praksis med hensyn til offentliggørelse af oplysninger om konkrete låntagere/ejendomme i forbindelse med politianmeldelser af realkreditinstitutter.

Jeg vil gerne indledningsvis sige, at jeg intet ønske har om at holde noget skjult, tværtimod, men jeg har et ønske om at leve op til gældende lovgivning her i landet, og jeg har herunder også et ønske om at beskytte uskyldige låntagere.

Når jeg i brev af 7. februar til medlemmer af Folketingets Boligudvalg meddelte, at oplysninger om konkrete ejendomme og dermed låntagernes forhold givet til udvalget under et samråd tidligere på dagen måtte betragtes som

[Boligministeren]

fortrolige, er baggrunden den, at Justitsministeriet på en telefonisk forespørgsel efter mødet gav udtryk for, at sådanne oplysninger efter Justitsministeriets opfattelse måtte anses for at være omfattet af den særlige bestemmelse om tavshedspligt i realkreditlovens § 98.

At Boligministeriet ved en tidligere lejlighed har videregivet oplysninger af den pågældende art skyldes, at man oprindeligt ikke var opmærksom på, at det kunne være et brud på den gældende tavshedspligt at give oplysninger om, hvilke konkrete ejendomme i politianmeldte overbelåningssager sagen vedrørte. Boligministeriet er altså i mellemtiden blevet klogere, og det er det – og det alene, som justitsministeren netop har nævnt det – der er baggrunden for, at de pågældende oplysninger ikke vil kunne videregives til offentligheden.

Holger K. Nielsen (SF):

Det er altid rart, når folk bliver klogere, også i Boligministeriet. Men jeg synes nu alligevel, det var lidt pinligt at høre, at man i Boligministeriet på det tidspunkt tilsyneladende ikke har været klar over, hvordan tavshedsbestemmelserne var. Jeg må indrømme, at jeg kan godt forstå det, for de oplysninger, der er videregivet i den daværende boligministers pressemeddelelser, er jo ganske uskyldige. Og en oplysning til offentligheden om en politianmeldelse af en konkret ejendom har jeg meget svært ved at se kan være generende for konkrete låntagere.

Derfor må jeg spørge boligministeren, om boligministeren ikke mener, at der kunne være grundlag for at tage op til overvejelse, om man kunne ændre lovgivningen på en måde, så der bliver mulighed for, at man kan videregive disse oplysninger. Og jeg vil gerne igen spørge boligministeren, om boligministeren ikke mener, at der bør være ensartede vilkår for folketingsmedlemmer og ministre med hensyn til videregivelse af oplysninger til offentligheden.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Realkreditlovens § 98 tilgodeser et meget vigtigt hensyn til realkreditens låntagere. Folk bør kunne optage et lån i et realkreditinstitut og være trygge ved det. Det kan ikke være meningen, at man som låntager skal kunne risikere, at følsomme oplysninger om éns egne økonomiske forhold offentliggøres, fordi Tilsynet beskæftiger sig med realkreditinstitutets låne-

sagsbehandling i den pågældende sag. Og det er baggrunden for, at jeg ikke har nogen planer om ændring af § 98.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi her taler om hensynet til de mennesker, der får et lån. Den omstændighed, at der er tale om en overbelåningssag, er et forhold, som vedrører realkreditinstituttet, og det er noget andet. Jeg synes, at vi skylder låntagerne – tusindvis af mennesker – at sikre, at de trygt kan optage et lån i et realkreditinstitut uden at risikere, at de på baggrund af en eller anden sagsbehandling i et realkreditinstitut kan komme til at stå som en af dem, der er impliceret i en politisag.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er lidt overrasket over den meget moralske argumentation, som boligministeren kommer med. Hvis man skylder låntagerne – som offentligheden i øvrigt alligevel kan få øje på, hvis man vil – det hensyn, så må man vel også have skyldt låntagerne det hensyn i 1990 og i 1989, da den daværende boligminister offentliggjorde disse oplysninger.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg har i og for sig ikke yderligere at tilføje. Det tema, som hr. Holger K. Nielsen her bringer på bane igen, er jo et tema, som var genstand for besvarelsen af spørgsmålet til justitsministeren, og jeg kan helt henholde mig til de bemærkninger, han har gjort.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, at boligministeren kryber lidt udenom. Det, jeg ønsker at få afklaret, er, om der skal være lighed for loven mellem ministre og folketingsmedlemmer. Derfor vil jeg godt igen spørge også boligministeren: Vil boligministeren og Boligministeriet sikre, at folketingsmedlemmer får mulighed for at offentliggøre oplysninger på samme måde, som tidligere ministre har gjort?

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg kan, som jeg sagde før, tilslutte mig de udtalelser, som justitsministeren gav for et øjeblik siden. Når jeg gør det på den måde, så er det for at understrege, at det for mig som boligminister har været afgørende at tage hensyn til den gældende lovgivning. Jeg ønsker at leve op til den gældende lovgivning, og det var derfor,

[Bolligministeren]

at jeg umiddelbart henvendte mig til justitsministeren med henblik på at få en vurdering af § 98 og dens rækkevidde.

Der er altså nu foretaget en vurdering af den, og den retter jeg mig efter. Jeg har helt henholdt mig til Justitsministeriets vurdering af denne sag; det er jo præcis det ministerium, som har ansvaret for den juridiske side af sagen, og det er baggrunden for den udvikling, som har fundet sted.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 206

7) Til trafikministeren af:

Henning Gjellerod (S):

»Agter ministeren at foretage sig noget i forbindelse med den manglende forhandling vedrørende ekstraordinære kystsikringsarbejder for 1990?«

Skriftlig begrundelse

I 1983 blev det imellem staten, amterne og kommunerne aftalt, at der lokalt betales et fast beløb til den ordinære kystsikring. Det aftaltes endvidere, at betaling for den ekstraordinære sikring, f.eks. efter særlig voldsomme storme, skulle forhandles mellem parterne.

Efter de voldsomme storme i vinteren 1990 har det været nødvendigt at foretage ekstraordinære kystsikringsarbejder i Ringkøbing Amt. Efter aftalen skulle der altså have fundet en forhandling sted. En sådan forhandling fandt imidlertid ikke sted på trods af protester fra både amtet og borgmestrene i de berørte kommuner.

Der blev altså ikke i 1990 givet tillægsbevillinger til ekstraordinære kystsikringsarbejder. Efter vedtagelsen af finansloven for 1991 er der heller ikke afsat beløb til ekstraordinær kystsikring. Derfor stilles spørgsmålene nr. S 206–208.

Trafikministeren (Ikast):

I spørgsmålets formulering og i begrundelsen synes at ligge, at den daværende trafikminister ikke har villet forhandle fordelingen mellem staten, Ringkøbing Amtskommune og kystkommunerne af udgifterne til de ekstraordinære kystsikringsforanstaltninger, som skulle gennemføres efter stormfloden i januar/februar 1990.

Jeg må straks sige, at det er ikke rigtigt, og jeg er glad for her at få lejlighed til at redegøre for handlingsforløbet.

I april måned 1990 bad amtskommunen og kystkommunerne den daværende trafikminister om et møde for at drøfte de særlige problemer med sikringen af kysten mod Vesterhavet som følge af de seneste års hyppige og meget kraftige storme. Den daværende minister indbød i et brev af 27. april 1990 til et møde i Trafikministeriet den 27. juni 1990 med det formål at drøfte kystsikringsproblemerne i fremtiden.

I indbydelsen tilkendegav ministeren samtidig, at den aktuelle sag om udbedring af skader som følge af stormfloderne i januar og februar 1990 naturligvis ville blive fremmet uafhængigt af mødet, da sagen hastede, og at den under alle omstændigheder efter ministerens opfattelse måtte løses efter den gældende fordelingsnøgle for kystsikringsarbejder i Ringkøbing Amt.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Henning Gjellerod, men hr. Henning Gjellerod får ikke forlænget taletid ligesom ministeren.

Henning Gjellerod (S):

Jeg takker for svaret, men jeg må oplyse trafikministeren om, at man ude i kommunerne langs vestkysten i Ringkøbing Amt ikke opfatter det således, at der har været en reel forhandling, og at man er dybt skuffet over, at der ikke har været en sådan. Det gælder i øvrigt også Ringkøbing Amtskommune; dér føler man sig også skuffet.

Trafikministeren (Ikast):

Jeg skal nok holde tiden denne gang, hr. formand.

Der kom ingen reaktion fra amtsborgmesteren på denne invitation. Han reagerede ikke.

Det var således, at man i ministeriet opfattede det som en helt naturlig invitation efter de gældende fordelingsnøgler. Der blev ansøgt til Finansudvalget, og man fik dettes tilslutning. Den var også åben for Ringkøbing Amtskommune, således at man kunne se, at de ekstraordinære kystsikringsarbejder foregik efter den normale fordelingsnøgle, og det har Finansudvalget tiltrådt den 19. juni 1990: Bevillingsansøgning på 4,6 mio. kr. under de nævnte forudsætninger. Dermed kunne man tydeligt se i bå-

[Trafikministeren]

de amtet og kommuner, hvilke forudsætninger det er givet under, og det har man sikkert også gjort.

Henning Gjellerod (S):

Problemet ligger givetvis i, at man i amtet og kommunerne ikke har opfattet det her som en normal situation. Det drejer sig om ekstraordinære udgifter, og så skulle der foretages en forhandling om en ny fordeling af de ekstraordinære udgifter. Deraf skuffelsen.

Trafikministeren (Ikast):

Der er fra starten af den tidligere trafikminister blevet gjort opmærksom på, at det er den sædvanlige fordelingsnøgle, vi arbejder efter, men at man var villig til at fremskynde arbejdet fra Trafikministeriets side, således at man kunne løse problemerne lokalt. Det fremgår også helt klart og tydeligt af ministerens brev, i hvilke portioner dette skulle gennemføres.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 207

8) Til trafikministeren af:

Henning Gjellerod (S):

»Agtter ministeren at optage forhandling med amter og kommuner, såfremt det skulle vise sig nødvendigt med ekstraordinære kystsikringsarbejder i 1991?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 206.

Trafikministeren (Ikast):

Jeg kan bekræfte, at også jeg selvfølgelig vil være indstillet på forhandlinger, såfremt det skulle vise sig nødvendigt med ekstraordinære kystsikringsarbejder i 1991. Vi er dog nu så langt henne på året, at vi kan håbe, at vi undgår flere storme i denne vintersæson.

Henning Gjellerod (S):

Nu kan stormene jo altså komme også efter februar måned; det er før set, at de er kommet i efterårssæsonen. Men det virkelige problem i det her er jo, at man i stedet for at forebygge langs kysten er gået over til at behandle, når der

er sket alvorlige skader. Det, der sker nu, er jo, at man den ene gang efter den anden er nødt til at bruge pengene på reparation af skader, i stedet for at forebygge at man får de alvorlige skader.

Trafikministeren (Ikast):

Der er i de senere år udført så mange kystsikringsopgaver som aldrig før. Vi har aldrig i ministeriet brugt så mange penge, som vi har gjort, efter at aftalen blev gennemført, og vi er klar – som jeg vil komme ind på i min besvarelse af det næste spørgsmål – med hele undersøgelsen, som i øjeblikket forestår.

Henning Gjellerod (S):

Men det må være sådan, at befolkningen, der jo langs med kysten er en hårdtarbejdende befolkning, skal kunne føle sig sikker på arbejdspladserne i havnene og på deres bopæl, og det er jo lige det, der er problemet i øjeblikket.

Trafikministeren (Ikast):

Ja, derfor forstår jeg heller ikke, at Ringkøbing Amtskommune ikke kom til det møde, som Trafikministeriet indbød til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 208

9) Til trafikministeren af:

Henning Gjellerod (S):

»Går ministeren ind for, at staten overtager samtlige kystsikringsopgaver, når aftalen mellem staten, amterne og kommunerne udløber i 1992, og vil der i givet fald blive afsat de nødvendige midler også til eventuelle ekstraordinære arbejder?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 206.

Trafikministeren (Ikast):

Jeg kan bekræfte, at jeg selvsagt vil opfylde mine forgængeres løfte om i løbet af sommeren at optage forhandlinger med Ringkøbing Amtskommune og kommunerne om finansiering af kystsikringen på fællesstrækningerne i Ringkøbing Amt efter udløbet af den gældende

[Trafikministeren]

aftale. Jeg kan naturligvis ikke i dag sige noget om resultatet heraf; det kan spørgeren vel heller ikke forestille sig. Dog må jeg sige, at det med de begrænsede midler, staten har til rådighed, ikke længere ligger i kortene, at staten skal overtage samtlige kystsikringsopgaver.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at ministeriet netop i dag fra Kystsikringsinspektoratet har modtaget et oplæg til de kommende 10 års kystsikringsindsats på vestkysten, og at jeg, når vi i ministeriet har haft lejlighed til nøje at studere dette oplæg, vil orientere Trafikudvalget om den fremtidige strategi for kystsikring på den jyske vestkyst, herunder på strækningen i Ringkøbing Amt, og redegøre for de dermed forbundne konsekvenser.

Henning Gjellerod (S):

Jeg takker for svaret. Med baggrund i, at man trods alt mener, der mangler nogle forhandlinger fra sidste år, vil jeg sige, at jeg ikke føler mig helt tryk. I Socialdemokratiet er vi indstillet på, at disse opgaver skal løses i fællesskab imellem stat, amter og kommuner, og på finansloven havde vi afsat et ekstra beløb på 30 mio. kr., netop fordi vi var klar over, at der er nogle ekstraordinære opgaver, der skal løses.

Jeg håber, at trafikministeren vil være med til at løse de ekstraordinære opgaver i fremtiden.

Trafikministeren (Ikast):

Sidste år havde min forgænger inviteret Trafikudvalget over til en meget nøje gennemgang af hele vestkystens sikring. Nu foreligger Kystsinspektoratets redegørelse, og vi går meget seriøst i gang med dette, men så må man også være indstillet på at komme til møderne, når vi inviterer til det i Trafikministeriet.

Ole Donner (FP):

Jeg vil godt spørge, om ministeren har nogen planer om at forøge statsstøtten til disse kystsikringsarbejder. Fremskridtspartiet mener helt klart, at det er en samfundsopgave at løse disse problemer i forbindelse med kystsikringen, og ministeren kan i hvert fald få vores tilsgagn om, at vi vil bakke op omkring en forøgelse af kystsikringen på statens regning. Men jeg vil godt vide, om ministeren har nogen planer om at fremme en sådan sag.

Risgaard Knudsen (S):

Jeg mener, vi må erkende, at ministerens oplysning om, at der nu fra Kystinspektoratets side foreligger en redegørelse, er en meget værdifuld oplysning. Derfor vil jeg gerne benytte lejligheden til at spørge ministeren, om ministeren ikke anser Kystinspektoratets redegørelse for så seriøs, at ministeren vil være meget betænkelig ved på noget punkt at imødegå den, men snarere vil gøre denne redegørelse til sin egen.

Henning Gjellerod (S):

Jeg vil da hilse fra trafikministeren hjemme og sige, at en af de store forhindringer har været, at man fra Ringkøbing Amts side ikke ville forhandle; men det er nu ikke opfattelsen i amtet, kan jeg så hilse tilbage og sige.

Trafikministeren (Ikast):

Jeg vil gerne sige tak for støtten fra Fremskridtspartiet til hele opbakningen omkring kystsikringen. Jeg har endnu ikke fået lavet konsekvensberegninger og helt gennemgået, hvor meget det vil komme til at koste i den kommende 10-års-periode, men jeg er 100 pct. sikker på, at jeg får brug for støtte fra mange partier, for at vi kan udføre det, vi gerne vil lave af kystsikring i Jylland. Det takker jeg for.

Til hr. Risgaard Knudsen: Som tidligere trafikminister kender hr. Risgaard Knudsen jo udmærket godt Kystsikringsinspektoratets meget omhyggelige redegørelse, og jeg tror ikke, at der er mange ministre, der ønsker at lave om på nogen af de redegørelser, der kommer derfra. Men jeg skal lige have tid til at sætte mig ind i den og læse den, inden jeg lader den gå videre.

Til hr. Henning Gjellerod vil jeg gerne sige, at jeg håber, vi har fået afdækket de småproblemer, der har været, og at vi kan fortsætte det særdeles gode samarbejde mellem Ringkøbing Amtskommune, kommunerne på kysten og Trafikministeriet, som har været normal praksis i alle årene. Jeg håber, at vi sammen kan finde de rigtige løsninger – nu er grundarbejdet til det lavet.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Erling Christensen: spm. nr. S 67, 156 og 179
 Birgitte Husmark: spm. nr. S 92–94 og 139
 Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 102, 136, 141 og 142
 Kirsten Madsen: spm. nr. S 110
 Tom Behnke: spm. nr. S 111 og 178
 Glønborg: spm. nr. S 114
 Gade: spm. nr. S 126
 Hanne Thanning Jacobsen: spm. nr. S 128
 Elisabeth Arnold: spm. nr. S 132 og 133
 Poul Andersen: spm. nr. S 134
 Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 135
 Tommy Dinesen: spm. nr. S 137
 Riishøj: spm. nr. S 138 og 153
 Annette Just: spm. nr. S 140
 Kim Behnke: spm. nr. S 148–150
 Helge Sander: spm. nr. S 157
 Inger Stilling Pedersen: spm. nr. S 158
 Jan Petersen: spm. nr. S 161
 Kirsten Jacobsen: spm. nr. S 165.

Spm. nr. S 67

Til statsministeren (15/1 91) af:

Erling Christensen (S):

»Vil statsministeren tilstille spørgeren den af Arbejdsministeriet udarbejdede samlede vejledning om, hvorledes danskere, herunder unge danske, der overvejer at tage til udlandet med henblik på beskæftigelse eller uddannelse, er stillet i forhold til dansk lovgivning i forbindelse med opholdet i et andet land?«

Begrundelse

I forlængelse af statsministerens svar på spørgsmål nr. S 244 af 28. november 1989 lovedes i svar på spørgsmål nr. S 397 af 30. januar 1990, at den i spørgsmålet nævnte samlede vejledning ville blive tilstræbt færdiggjort senest inden udgangen af 1990.

Der er således forløbet endnu et helt år, i hvilken periode de berørte danskere i udlandet har levet i usikkerhed med hensyn til, hvilke rettigheder og pligter de har over for deres fædreland.

I min begrundelse for spørgsmål nr. S 397 havde jeg forestillet mig vejledningsmaterialet

færdiggjort pr. 1. juni 1990, men jeg stillede mig tilfreds med statsministerens løfte i svaret på spørgsmål nr. S 397.

Svar (31/1 91):**Statsministeren** (Poul Schlüter):

I begyndelsen af 1990 blev der nedsat et udvalg, som skulle udarbejde en samlet vejledning om, hvorledes danskere, der overvejer at tage til udlandet med henblik på beskæftigelse eller uddannelse, er stillet i forhold til dansk lovgivning i forbindelse med opholdet i et andet land.

Udvalget har, som det var planlagt, inden udgangen af 1990 udarbejdet en vejledning, som indeholder oplysninger inden for Arbejdsministeriets, Boligministeriets, Indenrigsministeriets, Skatteministeriets, Socialministeriets, Sundhedsministeriets og Undervisnings- og Forskningsministeriets områder. Udkastet, som står foran at skulle trykkes og distribueres, vedlægges til orientering. (Ikke optrykt her).

Spm. nr. S 92

Til udenrigsministeren (21/1 91) af:

Birgitte Husmark (SF):

»Vil udenrigsministeren oplyse, hvilke konkrete tiltag vore forhandlere har gennemført for at integrere miljøsynsvinklen i GATT-forhandlingsprocessen?«

Begrundelse

Spørgeren henviser til en kronik i Politiken d.d. af Frede Hvelplund, hvor kronikøren rejser tvivl om, hvorvidt det stillede spørgsmål indgår i de genoptagne GATT-forhandlinger.

Spørgeren finder, at det er af afgørende betydning, at det rejste spørgsmål indgår i GATT-forhandlingerne.

Svar (7/2 91):**Udenrigsministeren** (Ellemann-Jensen):

Den igangværende forhandlingsrunde i GATT – Uruguayrunden – er baseret på Punta del Este-deklarationen fra den 20. september 1986. Selv om der ved udformningen af denne deklaration ikke kunne opnås enighed om at indsætte bestemmelser om handelsmæssige miljøaspekter, er miljøspørgsmål blevet berørt

[Udenrigsministeren]

under forhandlingerne, bl.a. under drøftelser om nye regler for anvendelse af subsidier.

Under GATT-ministermødet i Bruxelles i december måned 1990 fremlagde EFTA-landene et forslag til en ministererklæring om handel og miljø. I erklæringsudkastet foreslås en nærmere gennemgang i GATT af forholdet mellem miljøpolitik og reglerne for den multilaterale samhandel samt en bedømmelse af mulighederne for udarbejdelse af et bidrag fra GATT til FN-konferencen i 1992 om miljø og udvikling. Forslaget, der ikke blev entydigt positivt modtaget (visse udviklingslande stillede sig tvivlende), blev ikke substansdrøftet som følge af forhandlingernes suspension.

Under et møde mellem GATT's kontraherende parter i Genève kort efter Bruxellesmødet foreslog Schweiz en nærmere drøftelse af handel og miljø i GATT's råd. Forslaget fandt støtte såvel fra visse industrialiserede lande – herunder fra EF-landene – som fra visse udviklingslande.

I OECD's handelskomité har der siden begyndelsen af 1989 været stærk og bred støtte også fra Danmark til et svensk forslag om, at OECD mere intensivt tog spørgsmålet om miljø og handel op til nærmere analyse såvel med henblik på en bedømmelse af konkrete aspekter som med henblik på en vurdering af tilstrækkeligheden af GATT's regler og OECD's vejledende principper på dette område. Arbejdet i OECD med at analysere, hvordan man samtidig bedst kan sikre både miljøhensyn og handelshensyn, skrider godt frem og ventes at blive et konstruktivt bidrag til de videre drøftelser i GATT.

For den gode ordens skyld tilføjes – som det også fremgår af foranstående – at Danmark i GATT-forhandlingerne på linje med de øvrige EF-lande gør sine synspunkter gældende i Fællesskabets interne koordination, hvorefter det er Kommissionen, der forhandler på EF's vegne efter de retningslinjer, man er enedes om. Det er et positivt tegn, at der inden for Fællesskabet har vist sig at være bred tilslutning til miljøhensynenes inddragelse som et aspekt i forhandlingskomplekset. Dette nyttilkomne element vil man fra dansk side nøje følge fremover.

Spm. nr. S 93

Til *udenrigsministeren* (21/1 91) af:

Birgitte Husmark (SF):

»Vil udenrigsministeren oplyse, hvilke konkrete forhandlingstiltag de danske forhandlere har gennemført for at sikre en fastholdelse af det enkelte lands ret til selv at fastsætte miljø- og forbrugerpolitik?«

Begrundelse

(Som til spm. nr. S 92).

Svar (7/2 91):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Princippet om det enkelte lands ret til selv at fastsætte sin miljø- og forbrugerpolitik er ikke blevet antastet i forhandlingerne under Uruguayrunden. Deltagerne i forhandlingerne har en fælles interesse i at sikre, at deres regler på disse områder udformes således, at de ikke skaber unødige tekniske handelshindringer. Samtidig må det sikres, at de fælles normer, der aftales for den multilaterale samhandel, har et så højt niveau, at naturlige miljø- og forbrugerhensyn ikke tilsidesættes.

I forhandlingerne om udformningen af regler for international handel med fødevarer har EF i modsætning til USA tilkendegivet, at reglerne ud over at være baseret på videnskabelige hensyn også bør tilgodese andre faktorer såsom etiske aspekter og forbrugerhensyn.

Allerede de eksisterende GATT-regler gør det muligt at varetage miljø- og forbrugerpolitiske hensyn. Dette gælder således foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed, eller som vedrører bevarelsen af udtømmelige naturforekomster.

Spm. nr. S 94

Til *udenrigsministeren* (21/1 91) af:

Birgitte Husmark (SF):

»Vil udenrigsministeren oplyse, hvilke konkrete forhandlingstiltag de danske forhandlere under GATT-forhandlingerne har gennemført for at sikre fattige lande en fortsat mulighed for at føre en selvstændig landbrugsudviklingspolitik?«

Begrundelse

(Som til spm. nr. S 92).

Svar (7/2 91):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Udviklingslandenes særlige stilling har været et af elementerne i GATT-forhandlingerne under Uruguayrunden også på landbrugsområdet, om end disse landes situation langt fra er ensartet. Visse udviklingslande er eksportører af landbrugsvarer og medlemmer af den såkaldte Cairnsgruppe, der består af visse landbrugseksporterende industri- og udviklingslande. Andre udviklingslande er nettoimportører af fødevarer. Andre igen har høj beskyttelse af deres eget marked. Visse udviklingslande har eksportforbud for landbrugsvarer bl.a. for at sikre et prisniveau, der ikke overstiger de såkaldte verdensmarkedspriser.

Under forhandlingerne søger EF og andre industrialiserede lande at tilvejebringe en rimelig balance mellem det enkelte udviklingslands forbedrede markedsadgangsvilkår i de industrialiserede lande og hensynet til udviklingslandets eget beskyttelsesniveau.

Gennem allerede eksisterende regler i GATT-aftalen, bl.a. om foranstaltninger for at sikre et lands betalingsbalance og om positiv særbehandling af udviklingslandene, har udviklingslandene særlige muligheder for at opretholde f.eks. en importbeskyttelse gennem kvoteordninger. Ligeledes forhandles i GATT om særlige regler vedrørende forsyningsikkerhed, som vil give udviklingslande særlig favorable ordninger.

Spm. nr. S 102

Til *justitsministeren* (22/1 91) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil terrorvirksomhed i Danmark med mennesketab som resultat indgå i regeringens overvejelser, når borgerne skal beskyttes, og kan en sådan virksomhed få regeringen til at overveje Fremskridtspartiets tidligere fremsatte forslag om indførelse af dødsstraf i disse situationer?«

Begrundelse

PLO har opfordret til terrorvirksomhed verden over, og Iraks diktator har samme ønske, hvorved uskyldige borgere risikerer deres liv. En sådan handling bragt til udførelse bør efter Fremskridtspartiets mening bringe spørgsmålet om dødsstraf op igen. Dette kan eventuelt

ske via en nødlov, der i disse specielle situationer kan tages i anvendelse.

Svar (4/2 91):

Justitsministeren (Engell):

I 1978 vedtog Folketinget lov om ophævelse af lov om dødsstraf for visse handlinger begået under krig eller fjendtlig besættelse samt om ændring af militær straffelov.

Efter vedtagelsen af loven er der i dansk ret ikke længere hjemmel til dødsstraf selv for de grovest tænkelige forbrydelser, uanset om de begås i fredstid eller i krigstid. Dog er der i lov nr. 259 af 1. juni 1945 (straffelovstillægget) hjemmel til dødsstraf for visse grove forbrydelser begået under anden verdenskrig.

Efter ophævelsen af loven om dødsstraf har Danmark tiltrådt tillægsprotokol nr. 6 af 28. april 1983 til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder vedrørende afskaffelse af dødsstraf. Indførelse af dødsstraf for terrorister ville indebære en krænkelse af Danmarks forpligtelser i henhold til denne tillægsprotokol til menneskerettighedskonventionen.

På den anførte baggrund er der ingen planer eller overvejelser om at genindføre dødsstraf i Danmark.

Spm. nr. S 110

Til *justitsministeren* (24/1 91) af:

Kirsten Madsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om to pakistanske asylansøgere, der på kriminel baggrund har skaffet sig indrejse her til landet og senere ansøgt om politisk asyl, vil blive straffet, om de vil opnå asyl, og hvem der betaler for deres ophold, medens deres asylansøgning bliver behandlet?«

Begrundelse

Spørgeren er bekendt med en konkret sag, hvor to pakistanere, der nu søger politisk asyl i Danmark, i sin tid henvendte sig til en dansk virksomhed og ved påstået interesse for virksomhedens produkter fik udvirket, at de pågældende flere gange fik udstedt visa til Danmark.

De to blev senere pågrebet af det tyske politi og returneret til Danmark som første indrejse-land, hvor de straks ved ankomsten søgte politisk asyl.

[Kirsten Madsen]

Det viste sig, at de to pakistanere var i besiddelse af et langt mindre beløb end de 15.000 US\$, de pågældende ved visumudstedelsen havde oplyst at være i besiddelse af. Endvidere havde de opholdt sig på en adresse i Tyskland, hvor man bl.a. fandt 15 falske pas.

Efter spørgerens opfattelse er der tydeligvis tale om organiseret kriminalitet, hvilket fremgår af materiale, som spørgeren er i besiddelse af, og af de omstændigheder, hvorunder de to blev pågrebet.

Svar (7/2 91):

Justitsministeren (Engell):

Justitsministeriet kan af principielle grunde ikke give oplysninger om konkrete asylsager.

Mere generelt kan Justitsministeriet for så vidt angår spørgsmålet om straf henvise til bestemmelsen i udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 4, hvorefter en udlænding, som ved bevidst urigtige oplysninger eller svigagtige fortællelser skaffer sig adgang til landet gennem paskontrollen eller skaffer sig visum, pas eller anden rejselegitimation eller tilladelse til ophold eller arbejde her i landet, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Efter artikel 31 i FN's flygtningekonvention m.v. skal flygtninge, som kommer direkte fra et område, hvor deres liv eller frihed truedes i den i konventionens artikel 1 anførte betydning, og uden tilladelse indrejser til eller befinder sig inden for de kontraherende staters område, ikke i disse stater kunne straffes for ulovlig indrejse eller ophold, forudsat at de uopholdeligt henvender sig til myndighederne og godtgør, at de har haft rimelig grund til deres ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, jf. § 43, får en udlænding, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse i henhold til §§ 7-8 er taget under behandling, foreløbig udgifterne til underhold dækket af Direktoratet for Udlændinge. Dette gælder dog ikke, såfremt udlændingen selv har tilstrækkelige midler til dækning heraf. Der består således en pligt for en asylansøger til på linje med, hvad der gælder for alle andre udlændinge, selv at betale for sit underhold og dermed også til at tilbagebetale, hvad det offentlige måtte have lagt ud til dækning heraf i præasylfasen.

Det bemærkes, at der i overensstemmelse med direktoratets sædvanlige praksis alene

kræves tilbagebetaling af udgifter til ophold på asylcentre i indtil 3 måneder, idet det ikke bør belaste asylansøgerne økonomisk, at udlændingemyndighederne ikke er i stand til at behandle sagen så hurtigt som ønskeligt. Endvidere kræves faktisk afholdte udgifter (f.eks. til lommepenge) tilbagebetalt. Derimod kræves der ikke refusion af udgifter til f.eks. hospitalsophold m.v., som heller ikke personer med bopæl her i landet betaler særskilt til.

Spm. nr. S 111

Til *justitsministeren* (23/1 91) af:

Tom Behnke (FP):

»Hvor stor en procentdel af de i 1990 rejste strafferetlige anklager var rettet mod personer, der ikke var danskfødte?«

Begrundelse

Ved daglig læsning af dagspressen forekommer det spørgeren, at langt de fleste strafferetlige anklager er rettet mod personer, der ikke er danskfødte.

Spørgeren undrer sig over, at herboende fremmede med deres begrænsede antal er i stand til at fylde hovedparten af dagspressens omtaler af kriminelle handlinger.

Spørgeren ønsker således oplyst, om herboende fremmede virkelig udgør så stor en procentdel af de kriminelle, som det udtrykkes i dagspressen.

Svar (5/2 91):

Justitsministeren (Engell):

Jeg kan henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. S 9 af 6. juni 1988 fra samme spørger.

I den nævnte besvarelse meddelte jeg, at Rigspolitichefen havde oplyst, at de eksisterende kriminalitetsstatistikker opdeles efter bl.a. forbrydelsens art og gerningsmandens alder, hvorimod der ikke føres statistik over gerningsmandens personlige forhold, herunder om den pågældende er indvandret til Danmark.

I anledning af det nu stillede spørgsmål har jeg fra Rigspolitichefen fået oplyst, at der fortsat ikke føres statistik over, om gerningsmanden til en lovovertrædelse er indvandret til Danmark.

Spm. nr. S 114

Til *kommunikationsministeren* (23/1 91) af:

Glønborg (KRF):

»Ministeren bedes oplyse, hvad det vil koste at gøre kortbølgesenderen i Herstedvester operationsklar?«

Begrundelse

Borgere i de baltiske lande har behov for støtte i deres kamp for frihed. Balterne har også brug for information om, at den vestlige verden støtter deres kamp. Derfor mener spørgsmålsstilleren, at det er vigtigt at få undersøgt mulighederne for at sende støtteradioprogrammer til Estland, Letland og Litauen. Til dette formål kunne kortbølgesenderen i Herstedvester være en mulighed.

I flere medier har det været udtrykt, at befolkningen i Baltikum føler sig svigtet af den vestlige verden. Radioudsendelser kan være Danmarks bidrag til at vise, at befolkningen i Baltikum ikke er glemt.

Spørgsmålsstilleren håber, at Danmarks Radio i givet fald vil påtage sig opgaven med produktion af disse udsendelser.

Efter oplysninger fra Statens Teletjeneste (Telecom) er det teknisk muligt at gennemføre transmissioner.

Det er spørgsmålsstillerens opfattelse, at kortbølgesenderen i Herstedvester bør gøres operationsklar til at transmittere støtteprogrammer til befolkningen i Baltikum, hvis omkostningerne kan holdes på et rimeligt niveau.

Svar (1/2 91):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

I anledning af spørgsmålet har jeg indhentet en udtalelse fra Telecom A/S, der oplyser, at kortbølgesenderen i Herstedvester kan gøres operationsklar for 25.000 kr. Hertil kommer de løbende tekniske driftsomkostninger, der andrager 500–800 kr. pr. time afhængig af udsendelsestidspunktet, samt formentlig ikke helt uvæsentlige omkostninger til programproduktion og -afvikling.

Af begrundelsen for spørgsmålet fremgår, at kortbølgesenderen i Herstedvester foreslås benyttet til udsendelse af støtteprogrammer til befolkningen i Baltikum. Telecom A/S bemærker hertil, at der må påregnes betydelige vanskeligheder med at finde velegnede sendefrekvenser til formålet, idet udsendelserne af rækkevidde-

mæssige grunde skal foregå i 6- 7- og 9-MHz-kortbølgebåndene, der i forvejen er stærkt overbelagte.

Endvidere gør Telecom A/S opmærksom på, at genoptagelsen af udsendelsesvirksomheden i Herstedvester vil medføre forstyrrelser i radio- og tv-modtagning m.v. i nabolaget svarende til situationen, før Danmarks Radios kortbølgeudsendelser blev flyttet til Norge.

Uanset hvor sympatisk tanken om støtteudsendelser fra Danmark til Baltikum måtte forekomme at være, mener jeg således, at denne løsning allerede af tekniske grunde ikke er hensigtsmæssig.

Spm. nr. S 126

Til *udenrigsministeren* (24/1 91) af:

Gade (SF):

»Hvad er årsagen til, at det danske forbehold over for forsvars- og sikkerhedspolitisk samarbejde i EF-regi ikke er medtaget i formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde den 14. og 15. december 1990 i Rom, og vil ministeren efterfølgende gøre formandskabet klart, at Danmark har taget et sådant forbehold?«

Begrundelse

I konklusionerne hedder det: For så vidt angår den fælles sikkerhedspolitik bør det overvejes gradvis at udvide unionens rolle, i første omgang navnlig med hensyn til spørgsmål, der drøftes i internationale organisationer: våbenkontrol, nedrustning og beslægtede emner; CSCE-spørgsmål; visse forhold, der drøftes i FN, herunder fredsbevarende aktioner; økonomisk og teknologisk samarbejde på våbenområdet; koordinering af våbeneksportpolitikken; ikkespredning.

Med henblik på fremtiden understreger Det Europæiske Råd desuden, at spørgsmålet om, hvorvidt unionen skal spille en rolle i forsvarsspørgsmål, bør overvejes med forbehold af medlemsstaternes eksisterende forpligtelser på området og under hensyn til betydningen af at videreføre og styrke de atlantiske bånd, uden at andre medlemsstater traditionelle holdning berøres heraf. Tanken om, at medlemsstaterne skal forpligte sig til at yde gensidig bistand, ligesom også visse forslag, som nogle medlemsstater har fremsat om Den Vesteuropæiske Unions fremtid, bør følges op.

Svar (8/2 91):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det Europæiske Råd anmoder i konklusionerne fra mødet i Rom den 14.-15. december 1990 regeringskonferencen om den politiske union om at overveje dels forskellige problemstillinger vedrørende en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, dels hvorvidt unionen skal spille en rolle i forsvarsspørgsmål. Der er således ikke truffet nogen form for beslutning.

De danske synspunkter, der fremgår af regeringens memorandum af 4. oktober 1990, er blevet fremført, hver gang disse spørgsmål har været rejst, og er derfor parterne bekendt.

Spm. nr. S 128

Til *kulturministeren* (25/1 91) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Hvad er årsagen til, at den udvidelse af Landsarkivet for Fyn, der har været planlagt i flere år, ikke er igangsat?«

Begrundelse

Det er flere år siden, det første beløb til udvidelsen blev sat af til byggeriet på finansloven. I 1988 blev beløbet til projektering og byggeri i perioden 1988-91 forhøjet til næsten 32 mio. kr.

Jeg undrer mig over den lange tid, der er gået, siden de første penge blev afsat, og da forholdene er under al kritik sammenlignet med de øvrige landsarkiver, må der efter min mening ske noget omgående.

Svar (1/2 91):

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

Ministeriet er opmærksom på, at Landsarkivet for Fyn har problemer med hensyn til magasinplads og læsesalsforhold.

Dette er baggrunden for udarbejdelsen af det ombygningsprojekt, hvis totaludgift ifølge finansloven 1989 var beregnet til ca. 32 mio. kr.

Når projektet ikke umiddelbart har kunnet iværksættes, skyldes det en række forhold:

Det konkrete projekt, der er udarbejdet for ombygningen m.v. for Landsarkivet, er beregnet til at koste ca. 36 mio. kr. i 1989-niveau, det vil sige ca. 4 mio. kr. mere, end der er afsat på bevillingslovene.

Det er endvidere beregnet, at projektet er baseret på en personaleudvidelse med 6 nye stillinger og en driftsudgiftsforøgelse på ca. 1,7 mio. kr. om året.

Projektet har således i den foreliggende bevillingsmæssige situation måttet give anledning til betænkeligheder.

Ministeriet har i denne forbindelse anset det for ønskeligt også at vurdere en ombygning af Landsarkivet for Fyn i sammenhæng med de andre anlægsprojekter på arkivområdet.

Der tænkes herved på den ombygning af Rigsarkivets hoveddomicil på Slotsholmen, der er en nødvendig følge af afgivelsen af arealer i Provianthuset, og hvor en programmering af arbejdet og en omkostningsberegning først kan afsluttes i foråret 1991.

Endvidere bemærkes, at udgifterne til istandsættelse eller udskiftning af taget på Landsarkivet i Åbenrå ikke er endeligt beregnet.

Jeg vil tage sagen op til ny vurdering, når de nævnte forhold er afklaret og det i øvrigt bliver muligt at bedømme projektet i lys af ministeriets almindelige bevillingssituation.

Spm. nr. S 132

Til *justitsministeren* (25/1 91) af:

Elisabeth Arnold (RV):

»Hvad agter ministeren at foretage for at sikre, at asylansøgere fra de baltiske lande, som udvises fra Danmark til Sverige, ikke risikerer tilbagesendelse til Sovjetunionen?«

Begrundelse

Der henvises til meddelelsen i dagspressen om, at fem baltiske asylansøgere er blevet afvist i Helsingør og udvist til Sverige. Der er tilsyneladende uklarhed om, hvorvidt Sverige vil videre-sendende de baltiske asylansøgere til Finland med efterfølgende udvisning til Sovjetunionen.

Svar (7/2 91):

Justitsministeren (Engell):

Efter udlændingelovens § 48, stk. 2, må en udlænding, der påberåber sig at være flygtning, ikke afvises og udsendes til et land, hvor der er risiko for forfølgelse af de i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, artikel 1 A, nævnte grunde, eller hvor der ikke er beskyttelse mod videre-sendelse til et sådant land.

[Justitsministeren]

Er udlændingen indrejst i Danmark fra eller gennem et land, der har tiltrådt flygtningekonventionen fuldt ud, vil der kunne ske afvisning til det pågældende land.

Der foretages ikke ved afgørelsen af, hvorvidt betingelserne for afvisning er opfyldt, en konkret vurdering af den pågældende udlændings asylgrundlag, og der tages således heller ikke stilling til, om udlændingen opfylder betingelserne for at kunne anses som flygtning.

Det afgørende i forbindelse med afvisning til et land, der har tiltrådt flygtningekonventionen, er, at det pågældende land ved tiltrædelsen af konventionen har forpligtet sig til at efterleve konventionens bestemmelse om »non-refoulement« i artikel 33, hvorefter flygtninge ikke må udsendes til et land, hvor de risikerer forfølgelse af de i konventionen nævnte grunde, eller hvor de vil risikere udsendelse til et sådant land.

Såfremt udlændingen opfylder betingelserne for at kunne anses som flygtning, må den pågældende derfor ikke videresendes til det land, hvor den pågældende risikerer forfølgelse af de i konventionen nævnte grunde.

Det tilføjes, at såvel Sverige som Finland har tiltrådt flygtningekonventionen.

Spm. nr. S 133

Til *justitsministeren* (25/1 91) af:

Elisabeth Arnold (RV):

»Vil ministeren tage initiativ til en nordisk koordination af asylproblemerne med baltiske flygtninge?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 132.

Svar (11/2 91):

Justitsministeren (Engell):

Jeg kan oplyse, at udviklingen i Østeuropa og Sovjetunionen løbende er blevet drøftet med de øvrige nordiske lande.

Situationen i de baltiske lande vil også være et af emnerne på et møde den 19.-20. februar 1991 i den nordiske samrådsgruppe for flygtningespørgsmål, hvor man netop vil drøfte spørgsmålet om en nordisk koordination med hensyn til asylansøgere fra de baltiske lande.

Jeg vil i fortsættelse heraf tage initiativ til, at spørgsmålet drøftes i kredsen af nordiske ministre med ansvar for indvandring i forbindelse med Nordisk Råds session i København i slutningen af denne måned.

Spm. nr. S 134

Til *kulturministeren* (25/1 91) af:

Poul Andersen (S):

»Hvornår agter ministeren at igangsætte udbygningen af Landsarkivet for Fyn?«

Begrundelse

Allerede for flere år siden blev de første penge afsat til udbygning af Landsarkivet for Fyn, der er det eneste af de eksisterende landsarkiver, som endnu ikke er udbygget og moderniseret.

For to år siden blev det beløb, som er afsat på finansloven til formålet, forhøjet med 14 mio. kr. til i alt 32 mio. kr. til projektering og byggeri i perioden 1988-91. Byggesagen er imidlertid endnu ikke igangsat.

Der er fortsat meget stort pres på benyttelsen af landsarkivet, hvilket medfører afvisning af besøgende, der ønsker at benytte læsesal m.v. Det haster derfor med at få igangsat den helt nødvendige udvidelse, hvilket ministeren forhåbentlig vil medvirke til.

Svar (1/2 91):

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

Ministeriet er opmærksom på, at Landsarkivet for Fyn har problemer med hensyn til magasinplads og læsesalsforhold.

Dette er baggrunden for udarbejdelsen af det ombygningsprojekt, hvis totaludgift ifølge finansloven 1989 var beregnet til ca. 32 mio. kr.

Når projektet ikke umiddelbart har kunnet iværksættes, skyldes det en række forhold:

Det konkrete projekt, der er udarbejdet for ombygningen m.v. for Landsarkivet, er beregnet til at koste ca. 36 mio. kr. i 1989-niveau, det vil sige ca. 4 mio. kr. mere, end der er afsat på bevillingslovene.

Det er endvidere beregnet, at projektet er baseret på en personaleudvidelse med 6 nye stillinger og en driftsudgiftsforøgelse på ca. 1,7 mio. kr. om året.

[Kulturministeren]

Projektet har således i den foreliggende bevillingsmæssige situation måttet give anledning til betænkeligheder.

Ministeriet har i denne forbindelse anset det for ønskeligt også at vurdere en ombygning af Landsarkivet for Fyn i sammenhæng med de andre anlægsprojekter på arkivområdet.

Der tænkes herved på den ombygning af Rigsarkivets hoveddomicil på Slotsholmen, der er en nødvendig følge af afgivelsen af arealer i Provianthuset, og hvor en programmering af arbejdet og en omkostningsberegning først kan afsluttes i foråret 1991.

Endvidere bemærkes, at udgifterne til istandsættelse eller udskiftning af taget på Landsarkivet i Åbenrå ikke er endeligt beregnet.

Jeg vil tage sagen op til ny vurdering, når de nævnte forhold er afklaret og det i øvrigt bliver muligt at bedømme projektet i lyset af ministeriets almindelige bevillingssituation.

Spm. nr. S 135

Til udenrigsministeren (25/1 91) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Finder udenrigsministeren det rimeligt, at en kvindelig dansk statsborger, der den 22. december 1990 blev orienteret om, at det var bedst at forlade Jordan inden den 15. januar 1991, er blevet afslået hjælp til hjemrejsen, såfremt hun ikke havde familie eller venner i Danmark, der kunne betale rejsen for hende, da hun ikke selv kunne skaffe til hjemrejsen, og derfor stadig opholder sig i Jordan, hvor angsten for krigen bliver værre og værre dag for dag?«

Begrundelse

Undertegnede er blevet underrettet om denne sag af en kvinde, der havde midler, så hun kunne forlade Jordan. Vedkommende er helt bestyrtet over den måde, danskere i Jordan er blevet behandlet på af konsulatet, hvor hendes nære bekendt, der ikke havde penge til hjemrejsen, fik den besked, at kunne hendes gamle forældre, der er folkepensionister, eller andre ikke betale for hende, så måtte hun blive, hvor hun var.

I øvrigt beretter vedkommende om den hjælp, andre i Jordan boende statsborgere fra andre lande har fået. De har kunnet komme hjem med fly, der var sendt til Jordan for at

hente den af det pågældende lands statsborgere, der ville hjem. De, der ikke havde penge til billet, blev sat i flyet alligevel. De, der ville blive, fik udleveret gratis gasmasker m.v.

Det lyder, som om danskerne bare har fået lov at sejle deres egen sø. Det er helt urimeligt og bør anstændigvis ændres omgående. Der er stadig en flyafgang åben daglig via Cypern, det vil sige, at det er muligt at komme ud af Jordan, selv om det er svært. Der bør omgående tages initiativ hertil.

Svar (4/2 91):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Den 10. august 1990 instrueredes ambassaden i Damaskus, hvis virksomhedsområde omfatter også Jordan, om at besvare forespørgsler fra danske statsborgere i området om, hvorledes de burde forholde sig som følge af situationen i Mellemøsten efter Iraks invasion i Kuwait, med, at de, forudsat deres tilstedeværelse ikke var uomgængelig nødvendig, tilrådes at forlade det pågældende område.

Den 18. december 1990 skærpedes denne instruktion, hvorefter de berørte ambassader instrueredes om at udsende en skriftlig meddelelse til de danske statsborgere, som ambassaderne havde kendskab til, hvori man gentog det ovenfor angivne råd med tilføjelse af at overveje at forlade området i god tid inden den 15. januar 1991 og undlade tilbagekomst, til situationen i regionen var afklaret. I den forbindelse blev ambassaderne anmodet om at understrege, at en beslutning om at forlade området ikke kunne pålægge den danske stat noget ansvar for eventuelle økonomiske konsekvenser.

Den 2. januar 1991 udsendte Udenrigsministeriet en pressemeddelelse, hvorved man udvidede kredsen af lande, som omfattedes af advarslen. De berørte ambassader instrueredes om på ny at underrette danske statsborgere bosiddende i området, og hvis opholdssted var ambassaderne bekendt.

Udenrigsministeriet vil naturligvis være rede til at undersøge den konkrete sag, der drages frem, såfremt nærmere oplysninger, herunder den pågældendes navn, tidspunkt for henvendelse til generalkonsulatet i Amman eller anden dansk repræsentation m.v., kan gives.

Efter de almindelige regler gøres bistand til hjemrejse betinget af, at den pågældende stiller de nødvendige midler til rådighed, eventuelt

[Udenrigsministeren]

via betalingsvillige referencer. Udenrigsministeriet er imidlertid rede til i konkrete nødsituationer at vurdere, om man i enkelte tilfælde skal fravige det normale krav og acceptere den bistanðssøgendes underskrift af en refusionserklæring som tilstrækkeligt grundlag for at yde den pågældende det nødvendige lån til rejseudgifterne.

Spm. nr. S 136

Til *justitsministeren* (29/1 91) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Kan ministeren oplyse antallet af indbyggere pr. flygtning?«

Begrundelse

Ministeren har senest i svar på spørgsmål nr. S 330 af 2. januar 1990 stillet af spørgeren oplyst, at Danmark har 1 flygtning pr. 176 indbyggere mod eksempelvis 1 flygtning pr. 1.285 indbyggere i 1982. Derfor ønskes det aktuelle tal oplyst.

Svar (11/2 91):

Justitsministeren (Engell):

Som nævnt i Justitsministeriets besvarelse af 16. januar 1990 af spørgsmål nr. S 330 fra spørgeren føres der ingen særskilt statistik over antallet af flygtninge i Danmark.

Det samlede antal flygtninge, der i øjeblikket har opholdstilladelse i Danmark, er derfor vanskeligt at opgøre nøjagtigt, ligesom tallet hele tiden ændrer sig som følge af udrejse, erhvervelse af dansk statsborgerskab, dødsfald m.v.

Direktoratet for Udlændinge har over for Justitsministeriet oplyst, at der i 1990 er meddelt ca. 3.000 personer flygtningestatus.

Som nævnt ovenfor er det vanskeligt at skønne, hvor mange flygtninge der i samme periode er udrejst, har erhvervet dansk statsborgerskab, er døde m.v. Direktoratet antager skønsmæssigt, at tallet herfor formentlig er på maksimalt 500. Med de nævnte forbehold antager direktoratet således, at det samlede antal flygtninge omkring årsskiftet 1990-91 er i størrelsesordenen omkring 31.500 personer.

Sættes den samlede befolkning i Danmark til 5,1 millioner indbyggere (indbyggertallet var pr. 1. oktober 1990 på i alt 5.145.101), er der tale om, at 1 ud af hver 162 indbyggere i Danmark er en person med flygtningestatus.

Til sammenligning kan oplyses, at det tilsvarende skønsmæssigt anslåede forholdstal pr. 1. oktober 1985 var 1:460 (ca. 11.000 med flygtningestatus), pr. 1. januar 1987 1:280 (ca. 18.300 med flygtningestatus), pr. 1. januar 1989 1:204 (ca. 25.000 med flygtningestatus) og pr. 1. januar 1990 1:176 (ca. 29.000 med flygtningestatus).

Spm. nr. S 137

Til *arbejdsministeren* (29/1 91) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan ministeren garantere for, at sikkerheden ved arbejdet med tunnelboringen under Storebælt foregår fuldt forsvarligt ifølge arbejdsmiljøloven, og kan ministeren oplyse, om det er berettiget grund til fyring af en arbejder, hvis den pågældende over for offentligheden fremkommer med kritik af sikkerheden og arbejdsforholdene?«

Begrundelse

Det har igennem nogen tid været offentligt kendt, at arbejdspladsen har sikkerhedsmæssige problemer, samt at de ansatte har fået mundkurv på i form af trusler om fyring for at omtale forholdene på arbejdspladsen.

Storebæltsbyggeriet har tidligere været ramt af alvorlige arbejdsulykker og dødsfald.

Svar (11/2 91):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg vil indledningsvis henvise til mit svar af 9. august 1990 på spørgsmål nr. 131/1990 fra Arbejdsmarkedsudvalget vedrørende arbejdsmiljøplanlægningen i forbindelse med Storebæltsbyggeriet. Jeg kan oplyse, at Arbejdstilsynet har fulgt projekteringen og iværksættelsen af tunnelbyggeriet meget nøje, og jeg har på det grundlag tiltro til, at arbejdet ved tunnelboringen foregår arbejdsmiljømæssigt forsvarligt.

Arbejdstilsynet, kreds Vestsjællands Amt, har således i 1990 besøgt arbejdspladserne Halsskov og Sprogø 391 gange og har i den forbindelse afgivet 144 påbud/forbud og 64 vejledninger.

Jeg kan erindre om, at det efter arbejdsmiljøloven er arbejdsgiveren, der har hovedansvaret for arbejdsmiljøet på virksomheden, og at der tillige kan være tale om leverandøransvar i for-

[Arbejdsministeren]

bindelse med brugen af det pågældende materiel.

For så vidt angår spørgsmålet, om det er berettiget, at en arbejder afskediges, hvis den pågældende over for offentligheden fremkommer med kritik af sikkerheden og arbejdsforholdene, kan jeg oplyse, at det afhænger af den konkrete overenskomst, der er indgået for det pågældende tunnelarbejde under Storebælt.

Jeg kender ikke indholdet af overenskomsten, og jeg kan derfor ikke tage stilling til spørgsmålet.

Spm. nr. S 138

Til *energiministeren* (30/1 91) af:

Riishøj (SF):

»Finder ministeren det acceptabelt, at HNG nægtes tilladelse til at sælge knowhow til republikken Komi i Sovjetunionen, og vil ministeren aktivt arbejde for at sikre lovgrundlag for, at naturgasselskaber vil kunne skaffe sig eksportindtægter?«

Begrundelse

Indenrigsministeren har i et svar til Kommunaludvalget med henvisning til gældende retstilstand nægtet HNG ret til at sælge knowhow til republikken Komi i Sovjetunionen.

De skandaløse forhold omkring Naturgas Syd skal vel ikke forhindre salg af dansk viden inden for naturgasområdet, herunder indgåelse af selskabsdannelse på helt normale og regnskabsmæssigt lovlige vilkår, ganske som Nordisk Fjer-skandalen vel ikke skal ramme virksomheder, der driver selskaber på lovlig vis.

Svar (6/2 91):

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Omfanget af de regionale naturgasselskabers aktiviteter reguleres af selskabernes vedtægter samt af kommunalfuldmagtsreglerne.

For så vidt angår salg af knowhow kan de regionale naturgasselskaber som udgangspunkt sælge den viden, som er oparbejdet i forbindelse med salg af naturgas. Det er dog en forudsætning, at naturgasselskaberne varetager opgaven på en forsvarlig måde, således at de deltagende kommuner ikke pådrager sig ekstraordinære, store økonomiske risici.

I indenrigsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 4 stillet af Folketingets Kommunaludvalg den 22. januar 1991 (Alm. del – bilag 18) har Indenrigsministeriet alene udtalt sig om lovligheden af HNG's deltagelse i et anpartsselskab, der skulle administrere handelskontrakter, og ikke om HNG's mulighed for at sælge knowhow til republikken Komi i Sovjetunionen.

Jeg skal i øvrigt henvise til indenrigsministerens besvarelse af det nævnte spørgsmål.

Spm. nr. S 139

Til *sundhedsministeren* (30/1 91) af:

Birgitte Husmark (SF):

»Hvad kan ministeren oplyse om eventuel overskydende kapacitet på det hjertekirurgiske område, og vil ministeren overveje at lade den eventuelle overskydende kapacitet blive brugt til en nedbringelse af ventelisterne på bypassoperationer?«

Begrundelse

Der henvises til artiklen i Politiken den 30. januar 1991 side 8.

Svar (6/2 91):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg kan oplyse, at Det Sundhedspolitiske Kontaktudvalg i juni 1989 besluttede, at kapaciteten på det hjertekirurgiske område frem til 1993 skulle øges og samles på fire centre, nemlig på Rigshospitalet, Københavns Amts Sygehus i Gentofte, Skejby Sygehus samt Odense Sygehus. Måltallene for den hjertekirurgiske kapacitet på de fire centre blev fastsat til henholdsvis 770, 400, 930 og 450 hjertekirurgiske indgreb.

Ifølge den seneste opgørelse over den faktiske aktivitet på de fire centre blev der i 1989 foretaget henholdsvis 581, 298, 512 og 300 hjertekirurgiske indgreb. I 1990 var der pr. 30. september 1990 foretaget henholdsvis 373, 174, 408 og 244 indgreb.

Som det ses af tallene, har det endnu ikke været muligt for de fire centre at opfylde de opstillede måltal, hvilket imidlertid ikke kan tages som udtryk for en overskydende kapacitet på det hjertekirurgiske område.

Opmærksomheden henledes på, at udbygningen af kapaciteten skal foregå frem til 1993.

Spm. nr. S 140

Til *udenrigsministeren* (30/1 91) af:

Annette Just (FP):

»Kan udenrigsministeren oplyse, hvilken udvikling PLO's kontor i København har haft inden for det sidste år med hensyn til lokaliteter, medlemstal og aktiviteter, og hvilke relationer organisationen har til de danske myndigheder?«

Begrundelse

På grund af PLO's udtalelser om støtte til Saddam Hussein og deres sidste udspil med terrorhandlinger i Mellemøsten og Europa ville det være hensigtsmæssigt at kende udviklingen og således være forberedt, før der eventuelt gribes til terrorhandlinger i Danmark.

Svar (7/2 91):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Lederen af PLO's informationskontor i København – der som bekendt ikke nyder nogen form for diplomatisk status – aflægger fra tid til anden besøg i Udenrigsministeriet for at drøfte udviklingen i Mellemøsten. Udenrigsministeriet er ikke i øvrigt i besiddelse af oplysninger til besvarelse af spørgsmålet.

Spm. nr. S 141

Til *justitsministeren* (30/1 91) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvor mange indsatte fra vore fængsler har under orlov begået nye kriminelle ting, som er afsløret, og som har givet yderligere straf?«

Begrundelse

Dansk retsvæsen er belastet af nogle regler, der giver indsatte ret til orlov, efter at en vis del af straffen er udstået. Disse lovræglere har i flere tilfælde resulteret i nye forbrydelser og brud på loven. Senest har en voldtægtsdømt begået ny voldtægt på orlov fra fængslet, hvor han var idømt 3 års fængsel for voldtægt.

Disse forhold er uacceptable, og ministeren bedes oplyse, hvor mange nye kriminelle forhold der er registreret de seneste 3 år begået af indsatte under orlov.

(Besvaret sammen med spm. nr. S 142).

Spm. nr. S 142

Til *justitsministeren* (30/1 91) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren iværksætte forslag til indskrænkning af muligheden for orlov fra fængsler?«

Svar (7/2 91):

Justitsministeren (Engell):

Antallet af udgange og antal misbrug i form af ny kriminalitet under udgang har i de seneste tre år været følgende:

	antal udgange	antal misbrug	pct.
1987	54.476	189	0,34
1988	57.921	147	0,25
1989	54.778	168	0,30
Første halvår 1990 ...	27.207	81	0,29

For tiden overvejer jeg sammen med Direktoratet for Kriminalforsorgen forskellige muligheder for at stramme administrationen af reglerne om udgang, og det er min hensigt at drøfte dette spørgsmål med Retsudvalget inden længe.

Spm. nr. S 148

Til *indenrigsministeren* (30/1 91) af:

Kim Behnke (FP):

»Er ministeren enig med den muslimske tv-station, Asharq TV, i oplysningen om, at der er 85.000 muslimer ud af de 1,5 millioner personer, der kan modtage tv-stationen?«

Begrundelse

I Morgenavisen Jyllands-Posten fra den 27. januar 1991 kan der på side 3 i 2. del læses et udsagn fra Taleb Khallash, der er leder af tv-stationen Asharq TV.

Han påstår, at der i stationens modtageområde, som udgør 1,5 millioner mennesker i hovedstadsområdet m.v., er 85.000 muslimske seere.

Spørgeren ønsker oplyst, om dette tal er i overensstemmelse med myndighedernes opgørelser over, hvor mange muslimer der bor i den del af hovedstadsområdet, som dækkes af tv-stationen.

Svar (5/2 91):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

De statistiske opgørelser fra Danmarks Statistik vedrører ikke religiøst tilhørsforhold. Jeg har derfor ikke mulighed for at oplyse, hvor mange muslimer der bor i den del af hovedstadsområdet, som dækkes af tv-stationen, og har dermed ikke noget grundlag for at erklære mig enig eller uenig med lederen af tv-stationen Asharq TV, Taleb Khallash.

Jeg kan supplerende oplyse, at hvis tv-stationens sendeområde forudsættes at omfatte Københavns Amtskommune og Københavns og Frederiksberg Kommuner, så boede der pr. 1. januar 1990 ca. 25.000 udenlandske statsborgere, der kommer fra Tyrkiet, Pakistan, Algeriet, Irak, Iran, Jordan, Libanon, Marokko og Syrien – samt statsløse. I disse lande er hovedreligionen islam, men der kan naturligvis være andre religioner repræsenteret blandt indvandrede fra disse lande.

Spm. nr. S 149

Til *statsministeren* (30/1 91) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil statsministeren ændre kommissoriet vedrørende den såkaldte tamilsag således, at undersøgelserne også kommer til at omfatte Socialministeriets rolle vedrørende betaling for transport i forbindelse med familiesammenføringer i årene 1985-87?«

Begrundelse

Socialministeren fremsatte den 6. oktober 1987 et aktstykke nr. 7 vedrørende bevillinger til Dansk Flygtningehjælp m.v. Aktstykket blev imidlertid trukket tilbage og erstattet af aktstykke nr. 67 af 10. november 1987; det nye aktstykke havde samme indhold som det gamle. Aktstykke nr. 67 blev afgjort den 25. november 1987, idet samtlige partier minus Fremskridtspartiet stemte for ansøgningen.

Det fremgår imidlertid af aktstykke nr. 67, at der i årene 1985, 1986 og 1987 ». . . er transporteret ægtefæller og børn uden direkte bevillingsmæssig hjemmel. . . .«

Det fremgår endvidere: ». . . Ultimo september (1987) er der således afholdt udgifter på ca. 4,6 mio. kr. eller ca. 3,6 mio. kr. mere end budgetteret. Årsagen til denne stigning er som

nævnt et stort antal transporter af personer, der familiesammenføres med herboende flygtninge. . . .«

Socialministeriet har altså i aktstykket erkendt, at man udbetalte penge uden at have bevillingsmæssig hjemmel. Først ved vedtagelsen af aktstykket flere måneder efter, at udgiften var blevet afholdt, blev der opnået hjemmel til betalingerne.

Normalt vil sådanne budgeturegelmæssigheder blive omfattet af Rigsrevisionens revision og/eller statsrevisionens ditto. Imidlertid har forløbet af tamilsagen frembragt mange oplysninger om Justitsministeriets rolle i forbindelse med familiesammenføringen af tamiler, der stiller Socialministeriets rolle i et helt nyt lys.

Spørgeren ønsker derfor statsministerens tilsagn om, at også Socialministeriets rolle vedrørende familiesammenføring af tamiler bliver omfattet af de igangværende undersøgelser.

Svar (8/2 91):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Spørgsmålet om betalingen for transporten af ægtefæller og børn, der familiesammenføres med flygtninge, blev behandlet i Finansudvalget og i Folketingets Socialudvalg i forbindelse med behandlingen af Akt 67 25/11 87 og af Fremskridtspartiets beslutningsforslag B 41 om stop for yderligere flygtningebevillinger i 1987.

Ved Akt 67 25/11 87 fik Socialministeriet Finansudvalgets godkendelse af fremover at betale rejseomkostninger for FN-kvoteflygtninge og for ægtefæller og mindreårige børn, der familiesammenføres med herboende flygtninge.

Socialministeriet fik endvidere Finansudvalgets godkendelse af at afholde rejseudgiften til et antal familiesammenførte ægtefæller og børn, som ved en fejltagelse havde fået betalt rejsen hertil i 1985-87.

Dels på grund af fejlkonteringer mellem den internationale flygtningeorganisation, IOM, der forestår transporterne, og Dansk Flygtningehjælp, dels på grund af sene afregninger fra IOM blev Socialministeriet først i sommeren 1987 bekendt med ovennævnte transporter af familiesammenførte ægtefæller og børn. Socialministeriet bad derfor i august 1987 Dansk Flygtningehjælp om at sikre, at familiesammenførte ægtefæller og børn fremover ikke blev transporteret hertil på statens regning, idet Socialministeriet ikke havde bevillingsmæssig hjemmel til dette.

[Statsministeren]

I aktstykke nr. 67 er der udførligt redegjort for de foretagne transporter ved IOM af flygtninge og familiesammenførte ægtefæller og børn i årene 1985-87 og for de bevillingsmæssige forhold vedrørende betalingen herfor. Problemerne er endvidere yderligere belyst i forbindelse med besvarelsen af en række spørgsmål under Finansudvalgets behandling af aktstykke nr. 67 og under Folketingets Socialudvalgs behandling af beslutningsforslag B 41.

Det stillede spørgsmål drejer sig således ikke om udlændinges retskrav efter udlændingeloven på opholdstilladelse i Danmark og har derfor ingen sammenhæng med den igangværende dommerundersøgelse vedrørende tamilsagen.

På denne baggrund har regeringen ingen planer om at ændre det netop udvidede kommissorium for undersøgelsesretten vedrørende tamilsagen.

Spm. nr. S 150

Til *justitsministeren* (30/1 91) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil ministeren give den præcise juridiske fortolkning af § 40 i lov om kommunernes styrelse?«

Begrundelse

I lov om kommunernes styrelse siger § 40: »Årsbudgettet afgiver i den form, hvori det endeligt er vedtaget, den bindende regel for størrelsen af næste års kommunale skatteudskrivning.«

På trods af det tydelige ordvalg i § 40 er vi hvert år vidne til, hvorledes kommuner har skønnet deres udskrivningsprocent for højt eller for lavt med deraf følgende mellemregninger osv. mellem kommunerne og staten. Der sker imidlertid aldrig en korrektion af skatteydernes skatteprocent i kommunen. Korrektionen når aldrig længere end til mellemregninger mellem kommunekassen og statskassen.

Kommunens udgangspunkt for skatteudskrivningen er jo, jf. § 40, budgettet. Ændrede forudsætninger for kommunens økonomi, der giver sig udslag i flere eller færre skatteindtægter, må dog også have indflydelse på budgettet og dermed på skatteudskrivningen.

Spørgeren vil derfor gerne have ministerens præcise juridiske fortolkning af lovparagraffen også set i forhold til grundlovens § 43: »Ingen

skat kan pålægges, forandres eller ophæves uden ved lov... «

Svar (7/2 91):

Justitsministeren (Engell):

Justitsministeriet har til brug ved besvarelsen indhentet en udtalelse fra Indenrigsministeriet.

Indenrigsministeriet har i den anledning blandt andet oplyst, at kommunal indkomstskat opkræves i henhold til lov om kommunal indkomstskat, jf. lovbekendtgørelse nr. 620 af 25. september 1987. I lovens § 6 er det angivet, at kommunal indkomstskat svares med den udskrivningsprocent, der fastsættes af kommunalbestyrelsen for det pågældende kalenderår.

Bestemmelsen i den kommunale styrelseslovs § 40 indebærer, at der med kommunalbestyrelsens vedtagelse af årsbudgettet er taget stilling til størrelsen af de samlede kommunale skatter for det kommende år.

Den kommunale udskrivningsprocent angiver forholdet mellem det beløb, der skal udskrives som kommunal indkomstskat, og det forventede udskrivningsgrundlag for budgetåret. Fastlæggelsen af udskrivningsgrundlaget sker på grundlag af et skøn over udviklingen i de skattepligtige indkomster i det kommende år og er derfor i sagens natur behæftet med en vis usikkerhed.

Hvis det ved ligningen i året efter budgetåret viser sig, at det skøn over udskrivningsgrundlaget, som kommunen havde anlagt ved budgetlægningen, ikke er holdbart, vil den beregnede slutskat udgøre et større eller mindre beløb end summen af de månedlige beløb (tolvtedelsrater), der af staten er udbetalt til kommunen i budgetåret. Forskelsbeløbet afregnes med kommunen den 1. november i året efter budgetåret og vil således indgå i vurderingen af det kommende års behov for at udskrive skatter.

Dette er ensbetydende med, at hvis en kommune ved budgetlægningen har undervurderet udskrivningsgrundlaget, vil den det følgende år få udbetalt et positivt forskelsbeløb af staten, hvilket vil nedsætte behovet for at udskrive skatter i det pågældende år. Har en kommune omvendt ved budgetlægningen overvurderet udskrivningsgrundlaget, vil den i det følgende år skulle tilbagebetale det for meget udbetalte til staten, hvilket vil forøge kommunens finansieringsbehov i det pågældende år.

[Justitsministeren]

Justitsministeriet kan henholde sig til det af Indenrigsministeriet anførte og kan supplerende oplyse, at det i den statsforfatningsretlige litteratur er almindeligt antaget, at grundlovens § 43 ikke er til hinder for, at de kommunale myndigheder, således som det er sket i § 40 i lov om kommunernes styrelse, bemyndiges til at bestemme, med hvilket beløb de kommunale skatter skal udskrives, jf. Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udg., 1973, side 207, og Peter Germer, Statsforfatningsret, bind I, 1988, side 101.

Spm. nr. S 153

Til *kulturministeren* (31/1 91) af:

Riishøj (SF):

»Vil ministeren ændre bekendtgørelsen vedrørende nedsættelse af lønnen for lærere ved ungdomsskoler, produktionsskoler og daghøjskoler med 12,5 pct. på grund af udbetaling senere af feriepenge, sådan at denne ordning tidligst kan træde i kraft ved begyndelsen af det nye skoleår/sæsonstart pr. 1. august 1991?«

Begrundelse

I den nye lov om ungdomsskoler, produktionsskoler og daghøjskoler står, at alle skal have feriepenge pr. 1. januar 1991. Derfor har ministeriet nedsat lønnen med 12,5 pct.

Denne pludselige nedsættelse får naturligvis store følger for de ansatte, og derfor rejser spørgsmålet, om det ikke er rimeligt, at ordningen først træder i kraft fra næste skoleår, dvs. fra august 1991, og at der i mellemtiden forhandles om ordentlige løn- og ansættelsesforhold.

Svar (7/2 91):

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

I henhold til § 13 i lov nr. 411 af 13. juni 1990 om ungdomsskoler, produktionsskoler og daghøjskoler er der i cirkulære af 14. december 1990 om timelønninger udarbejdet regler om bl.a. timelønninger til lærere i ungdomsskolen. Der er ikke i loven hjemmel til at udarbejde lønregler for produktionsskoler og daghøjskoler.

Efter lov om fritidsundervisning m.v., der blev ophævet samtidig med lov nr. 411's ikrafttræden den 1. januar 1991, var lærere i ung-

domsskolen ikke omfattet af ferielovens regler. Lov nr. 411 indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse, og der er derfor ikke hjemmel til at undlade at yde feriegodtgørelse med 12,5 pct. af lønnen som anført i spørgsmålet.

Den timeløn, der gælder efter timelønscirkulæret, er beregnet således:

Pr. 1. januar 1991 blev den hidtil gældende timeløn forhøjet med tilbagevirkende kraft fra 1. august 1990 på grund af arbejdstidsnedsættelsen pr. 1. august 1990.

Da timelønningerne fra 1. januar 1991 er omfattet af ferielovens regler om feriegodtgørelse med 12,5 pct. af timelønnen, blev timelønssatsen udformet således, at den udbetalte timeløn samt feriegodtgørelsen, der kan udbetales fra 1. maj 1992, svarer til satsen før 1. januar 1991, dog forhøjet som følge af arbejdstidsnedsættelsen.

Spm. nr. S 156

Til *justitsministeren* (1/2 91) af:

Erling Christensen (S):

»Vil ministeren i forlængelse af svaret på spørgsmål nr. S 96 give sin vurdering af, om ikke undtagelsesbestemmelsen i retsplejelovens § 762, stk. 2 – § 250 i borgerlig straffelov – giver mulighed for varetægtsfængsling i sager om uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel og flugt fra gerningsstedet, dvs. hensættelse af en anden i hjælpeløs tilstand?«

Svar (12/2 91):

Justitsministeren (Engell):

Efter straffelovens § 250 straffes med fængsel indtil 8 år den, som hensætter en anden i hjælpeløs tilstand eller forlader en under hans varetægt stående person i en sådan tilstand.

Det kan oplyses, at denne bestemmelse i hidtidig retspraksis i almindelighed ikke har fundet anvendelse i tilfælde, hvor en (spirituspåvirket) trafikant har påkørt en anden med alvorlig legemsskade til følge og er flygtet fra gerningsstedet.

Dette hænger sammen med, at trafikanten i disse tilfælde ikke kan antages at have fået offeret i sin varetægt, og at trafikanten ikke forsætligt har hensat offeret i hjælpeløs tilstand. I stedet anvendes færdselslovens § 9 (strafferamme op til fængsel i 1 år) samt efter omstændighederne straffelovens § 253 (strafferamme op til hæfte i 3 måneder).

[Justitsministeren]

På denne baggrund er der i de nævnte sager normalt ikke grundlag for at sigte trafikanten for overtrædelse af straffelovens § 250 og dermed for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2.

Spm. nr. S 157

Til *skatteministeren* (1/2 91) af:

Helge Sander (V):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om Dansk Tipstjenestes overvejelser vedrørende indførelse af et nyt tipsspil – det såkaldte Super-5?«

Begrundelse

Dansk Tipstjeneste har foreslået, at der indføres et tillægsspil til de nuværende tipskuponer. Spillet skal baseres på de 5 superligakampe, dog i de afsluttende runder af Danmarksturneringen de fire kampe i superligaen plus én kamp i 1. division.

Tipsspillerne vil fremdeles kunne nøjes med det nuværende tipsspil. De vil kunne kombinere med Super-5, og de vil kunne nøjes med at spille på Super-5.

Formålet er at opnå en større service for dem, der ønsker at spille på fodboldtips i Danmark. Men hensigten er også at overføre en del af de 125 mio. kr., som årligt anvendes af danske spillere på fodboldtips hos engelske bookmakere, til Danmark.

Spillet vil kunne indføres ved administrativ beslutning, og altså uden at der kræves ændring af den nuværende lovgivning.

Svar (13/2 91):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg kan oplyse, at Dansk Tipstjeneste har rettet henvendelse til mig om en udvidelse af den eksisterende tipning med et nyt spil, Super-5, der inden for tips- og lottolovens rammer skal fungere som et supplement til den eksisterende tipning. Efter planen skal det nye spil starte den 27. juli 1991.

Dansk Tipstjeneste har oplyst, at forslaget om det nye tipsspil har været forelagt Dansk Boldspil Union, Divisionsforeningen og tipsforhandlernes brancheorganisation, der alle har udtrykt stor interesse for det nye spil.

Jeg kan oplyse, at Tipstjenesten har fået godkendelse til at gå videre med planlægningen af det nye spil.

Spm. nr. S 158

Til *socialministeren* (5/2 91) af:

Inger Stilling Pedersen (KRF):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre, at der er det nødvendige antal egentlige plejehjemspladser til rådighed for de ældre eller handicappede, der ønsker at komme på et gammeldags plejehjem?«

Begrundelse

Som følge af ældreboligloven har man ikke siden 1. januar 1988 kunnet opføre plejehjem efter bostandslovens regler.

Med ældreboliglovens ikrafttræden blev de hidtidige fire kategorier af boliger for ældre og personer med handicap erstattet af ét enkelt begreb, ældreboliger. Derfor blev det forsøgt i loven at indbygge en fleksibilitet, som skulle gøre det muligt, at boligen kunne indrettes både til at fungere, når de ældre er raske og hovedsagelig selvhjulpne, og når der er behov for mere pleje.

Såfremt boligerne skal opføres for mere plejekrævende beboere, kan kommunalbestyrelsen beslutte at etablere servicearealer, herunder lokaler for plejepersonale i medfør af bostandslovens bestemmelser.

Denne kombination af regler i ældreboligloven og bostandsloven har imidlertid vist sig ikke at fungere til de ældres tilfredshed. Mange ældre, som virkelig har brug for den pleje og nære kontakt, som de kan få på de egentlige plejehjem, føler sig ensomme og utrygge i de nye ældreboliger, selv om der er knyttet servicearealer til. Det giver næring til unødigt ængstelse, når de ældre savner den tætte kontakt til personale og andre beboere, som de har mulighed for at få gennem åbne døre på plejehjemmene, hvor alle befinder sig under samme tag. Mangelen på tæt kontakt gør, at det ikke er muligt at give den samme pleje i ældreboligerne som på plejehjemmene.

Svar (11/2 91):

Socialministeren (Else Winther Andersen):

[Socialministeren]

Udviklingen på ældreområdet er i de seneste år gået i retning af at skabe mere varierede tilbud til de ældre i eget hjem. Gennem etablering af ældrecentre og døgnberedskab kan der ydes en pleje og omsorg, der fagligt og tryghedsmæssigt svarer til den, der bliver ydet på plejehjem. Det betyder, at de ældre har mulighed for at blive i deres eget hjem, selv om de bliver svagere og har brug for mere hjælp.

Dette er baggrunden for, at vi har indført stop for det traditionelle plejehjemsbyggeri. Vi kan nu bygge boliger for ældre og personer med handicap, der på visse punkter svarer til de tidligere plejehjem. Jeg vil i den forbindelse pege på, at mange utidssvarende plejehjem for tiden ombygges efter ældreboligloven. Herudover er der efter § 4 i ældreboligloven mulighed for at indrette en del af de nye ældreboliger uden selvstændigt køkken. Denne bestemmelse hænger sammen med, at enkelte kommuner i dag kan være underforsynede med plejehjemspladser eller forventer en særlig stærk vækst i antallet af meget gamle og plejekrævende mennesker. Vi har ved den nye lovgivning opnået, at beboerne får nogle bedre boliger.

Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at lovgivningen ikke fungerer til de ældres tilfredshed. Det er ikke mit indtryk, at der er tale om udbredt utilfredshed. Tværtimod er der meldinger om, at mange ældre er godt tilfredse med den højere boligstandard og den større selvstændighed i livsførelsen, som den nye ældreboliglovgivning giver anledning til.

Jeg er enig i, at der både nu og i fremtiden vil være mennesker, der har brug for den tætte pleje og omsorg, som i dag gives i vore plejehjem. Det mener jeg også at der er mulighed for med den eksisterende lovgivning.

Jeg lægger imidlertid stor vægt på, at vi får debatteret ældrepolitikken. Det er derfor min agt at holde en konference i sommeren 1991, hvor vi kan få en grundig drøftelse af de hidtidige erfaringer med den nye ældrepolitik. Resultatet af disse drøftelser vil så vise, om der er behov for yderligere initiativer på ældreområdet.

Spm. nr. S 161

Til trafikministeren (6/2 91) af:

Jan Petersen (S):

»Hvad kan ministeren oplyse vedrørende banestrækningen Ryomgård-Randers' fremtid?«

Begrundelse

I årbog om danske jernbaner »På sporet af 1990« omtales side 21 overvejelser i DSB om genåbning af strækningen i 1993 eller senere til personbefordring.

På side 22 omtales endvidere den igangværende omlægning af strækningen, der sandsynligvis medfører, at strækningen Strømmen-Pindstrup nedlægges totalt.

Svar (11/2 91):

Trafikministeren (Ikast):

Passagertrafikken på strækningen Ryomgård-Randers har været indstillet i mange år. Som følge heraf er alle stationer nedlagt, og signaler samt sikringsanlæg er fjernet. Endvidere er overkørselsanlæggene omstillet til manuel betjening, ligesom sporene kun er vedligeholdt til kørsel med godstog.

En eventuel genoptagelse af passagertrafikken vil således medføre meget store investeringer. Disse investeringer vil ikke stå i forhold til de meget beskedne indtægter, som passagertrafikken kan indbringe.

DSB undersøger for tiden, om det er muligt helt at indstille driften, idet der er etableret en ny sporforbindelse mellem Randers Station og aflæsningssporene ved Strømmen.

Når analysearbejdet er endeligt afsluttet, vil DSB overveje sagen og eventuelt indstille, at banen bliver nedlagt. Arbejdet har dog resulteret i, at godsbetjeningen af Auning, Allingåbro og Uggeluse er indstillet ved årsskiftet 1990-91.

Jeg afventer en eventuel indstilling fra DSB om at indstille driften på strækningen Ryomgård-Randers. Når den foreligger, vil jeg tage stilling til sagen.

Spm. nr. S 165

Til socialministeren (6/2 91) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Hvilke kommentarer har ministeren til, at fibromyalgi, som WHO har karakteriseret som en sygdom (nr. 729.1), giver anledning til, at man, når det drejer sig om tildeling af sygedagpenge m.v., foretager en grov diskriminering i forhold til andre sygdomme, og hvorfor anerkender man ikke i Danmark sygdommen som en kronisk sygdom, der giver ret til førtidspension, som tilfældet er i Norge?«

Svar (12/2 91):

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Efter lov om sygedagpenge ydes der dagpenge ved fuld uarbejdsdygtighed på grund af sygdom.

Spørgsmålet om ret til sygedagpenge afgøres af den sygemeldtes bopælskommune og af dagpengeudvalget som ankeinstans. Ved disse afgørelser lægges der alene vægt på, om den pågældende efter en lægelig vurdering i det konkrete tilfælde anses for uarbejdsdygtig på grund af sygdom. Det er således uden betydning for retten til sygedagpenge, hvilken eller hvilke diagnoser der ligger til grund for vurderingen.

Personer, der lider af fibromyalgi, har således ret til sygedagpenge, hvis de efter en konkret lægelig vurdering anses for uarbejdsdygtige på grund af denne lidelse.

Efter lov om social pension kan der tilkendes førtidspension enten som helbredsbedinget førtidspension eller som behovsbestemt førtidspension.

Det er en betingelse for tilkendelse af helbredsbedinget førtidspension, at erhvervsevnen er nedsat til mindst halvdelen på grund af fysisk eller psykisk invaliditet.

Behovsbestemt pension tilkendes, når erhvervsevnen på grund af helbredsbedingede og sociale årsager er nedsat med mindst halvdelen, eller når sociale og helbredsbedingede omstændigheder i øvrigt taler for tilkendelse af pension. Det er en betingelse, at der foreligger et varigt behov for forsørgelse.

Lidelsens art er i sig selv ikke afgørende for retten til pension. Det afgørende er, at lidelsen bevirker en betydelig og varig nedsættelse af ansøgerens funktionsevne. Ved bedømmelsen heraf tages udgangspunkt i erfaringer om, hvilke lidelser der normalt medfører en sådan nedsættelse af funktionsevnen, at erhvervsbedingede beskæftigelse må opgives helt eller delvis.

Ved tilkendelse af behovsbestemt pension lægges også afgørende vægt på andre momenter end de rent helbredsbedingede.

Der kan ikke tilkendes førtidspension, hvis der er mulighed for at forbedre erhvervsevnen eller erhvervsbedingede mulighederne ved behandling eller revalidering.

Den Sociale Ankestyrelse behandlede i maj måned 1989 i et principielt møde ni sager om førtidspension til personer med et sygdoms-

lede, der i større eller mindre grad svarer til det såkaldte fibromyalgisyndrom. I behandlingen af de ni sager deltog rådgivende lægelig sagskundskab inden for specialerne reumatologi, ortopædisk kirurgi, medicin samt psykiatri.

Ankestyrelsen fandt, at diagnosen fibromyalgi måtte stilles på grundlag af det samlede kliniske billede.

Den Sociale Ankestyrelse fandt endvidere, at fibromyalgi som udgangspunkt ikke i sig selv berettiger til førtidspension, men at der må foretages en konkret vurdering af ansøgerens samlede helbredsbedingede og sociale situation, herunder af revalideringsmulighederne.

Ankestyrelsens afgørelser er udsendt i SM-systemet som SM-P-meddelelse nr. 12/1989.

Jeg har tidligere over for Folketingets Socialudvalg redegjort for Den Sociale Ankestyrelsens praksis med hensyn til tilkendelse af førtidspension til personer, der lider af fibromyalgi. Jeg kan henvise til svar på spørgsmål 71, alm. del bilag 189, samt svar på spørgsmål 20, 21, 22, 23 og 24, alm. del bilag 30.

Spm. nr. S 178

Til *socialministeren* (7/2 91) af:

Tom Behnke (FP):

»Hvor langt er man kommet i det udvalg, som socialminister Aase Olsen foranledigede nedsat i forbindelse med spørgsmål nr. S 117 (1990-91, 1. samling) fra Poulsgaard (FP) vedrørende fritagelse for kommunerne for at yde hjemmehjælp til personer, der bor i sommerhuse, og hvilke konklusioner er udvalget nået til?«

Svar (13/2 91):

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Socialministeriet er i færd med at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal se på nogle kommuners problemer med at yde hjemmehjælp til sommerhusbeboere – følgegruppen vedrørende hjemmehjælp i sommerhuskommuner.

Baggrunden for nedsættelsen af følgegruppen er den kritik, der i de senere år har været rejst af en række sommerhuskommuner, der efter de nugældende regler har pligt til at stille hjemmehjælp til rådighed for sommerhusbeboere uden refusion fra de pågældendes bopælskommuner. Kommunerne har i denne forbindelse henvist til hensynet til de fastboende pen-

[Socialministeren]

sionister, kommunernes økonomiske situation samt problemet med at skaffe kvalificerede hjemmehjælpere i sommerhalvåret.

Følgegruppen skal vurdere bistandslovens regler på dette område. Det forudsættes, at følgegruppen inden for en tidsramme på to år skal registrere, hvor stort problemet egentlig er rundt omkring i sommerhuskommunerne.

Følgegruppen kommer til at bestå af repræsentanter for Indenrigsministeriet, Socialministeriet og 10 af de mest berørte sommerhuskommuner. Socialministeriet har efter indstilling fra Indenrigsministeriet anmodet Nykøbing-Rørvig, Trundholm, Græsted-Gilleleje, Helsingør, Svendborg, Nørre Djurs, Blåvandshuk, Holmsland, Løkken-Vrå og Skagen Kommuner om at udpege repræsentanter til følgegruppen.

Da Socialministeriet endnu ikke har modtaget svar fra samtlige sommerhuskommuner, er følgegruppen ikke endeligt nedsat, men det forventes, at arbejdet i gruppen vil komme i gang inden for den nærmeste fremtid.

Spm. nr. S 179

Til *indenrigsministeren* (7/2 91) af:

Erling Christensen (S):

»Hvornår vil ministeren være færdig med sin vurdering af sagen om International Science Park Odense (ISPO) og videreeksperdere den?«

Begrundelse

I brev af 23. november 1990 anmodede Indenrigsministeriet Fyns Amtskommune om at få oplyst, i hvilket omfang Fyns Amtskommune er engageret i etableringen af den nævnte forskerpark.

Svaret af 30. januar 1991 fra Fyns Amtskommune er vedlagt et juridisk notat, som er i overensstemmelse med ministerens notat om kommunalfuldmagtsreglerne til Kommunaludvalget af 6. februar 1991, og som siger:

»For at fremhæve (præcisere) fondens karakter af en fond til fremme af generelle erhvervs-mæssige og forskningsmæssige formål...«

Derfor må sagen hurtigt kunne eksperderes fra ministeriet, således at man på Fyn kan komme videre i oprettelsesarbejdet, som på grund af ministeriets intervention er sat flere måneder tilbage.

Svar (13/2 91):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Indenrigsministeriet har ved skrivelse af 23. november 1990 anmodet Fyns Amtskommune om at oplyse, om og i bekræftende fald i hvilket omfang Fyns Amtskommune er engageret i etableringen af International Science Park Odense (ISPO).

Fyns Amtskommune har besvaret ministeriets henvendelse ved skrivelse af 30. januar 1991, og Indenrigsministeriet vil på grundlag heraf behandle sagen hurtigst muligt.

Supplerende svar på skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 8

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fra skatteministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Erling Christensen (S) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende, forhandlingerne sp. 520, var sålydende:

Til *skatteministeren* (28/12 90) af:

Erling Christensen (S):

»Vil en offentlig myndighed kunne kræve dokumentation af en leverandør/entreprenør for ikke at have gæld til det offentlige, forinden kontrakt om leverance/entreprise underskrives?«

Supplerende svar (1/2 91):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Som nævnt i den foreløbige besvarelse af spørgsmålet den 10. januar 1991 ville Skatteministeriet drøfte det med Justitsministeriet.

Justitsministeriet har i den anledning udtalt følgende:

»1. Spørgsmålet kan besvares ud fra flere synsvinkler. Således som spørgsmålet er formuleret, er det efter Justitsministeriets opfattelse mest nærliggende at overveje, om det ud fra almindelige forvaltningsretlige eller formueretlige grundsætninger vil være usagligt eller urimeligt, at offentlige myndigheder forud for indgåelsen af kontrakter om leverancer eller entre-

[Skatteministeren]

prise afkræver medkontrahtenten dokumentation for ikke at have gæld til det offentlige.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil der ikke i almindelighed for offentlige myndigheder være grund til at stille et sådant krav. Er der tale om større sammenhængende leverancer, hvor det kan være svært at finde andre til at træde ind i kontrakten ved eventuel misligholdelse, er der konkrete omstændigheder, som tyder på, at den pågældende på grund af svigtende økonomi ikke kan gennemføre opgaven, eller er der tale om større byggearbejder, vil et sådant krav dog efter omstændighederne kunne være rimeligt begrundet i hensynet til forsvarlig forvaltning, idet en entreprenørs eller leverandørs økonomiske soliditet, herunder likviditet, i sådanne tilfælde kan være af væsentlig betydning for en bygherre eller en modtager af løbende leverancer.

En bygherre vil i visse licitationsformer kunne lade entreprenørens økonomiske grundlag indgå i sine vurderinger af, hvilke tilbud der bør antages. Det er også helt almindeligt inden for byggeriet, at bygherren på anden måde sikrer sig mod entreprenørens insolvens, f.eks. gennem krav om bankgaranti og tilbageholdsret i indtil 10 pct. af enterprisesummen. Om adgangen til at vælge andre end lavestbydende henvises til Folketingets Ombudsmands beretning 1966, side 39 ff, og Jørgen Mathiassen »Aftaler i Forvaltningsretten«, side 597 ff.

Den omstændighed, at en offentlig myndighed kræver dokumentation for, at en entreprenør ikke har omfattende gæld til det offentlige, vil på den baggrund efter Justitsministeriets opfattelse ikke være et usagligt eller urimeligt vilkår, hvis det indgår som et led i en almindelig vurdering af entreprenørens eller leverandørens økonomiske muligheder for at gennemføre den byggeopgave eller leverance, som han ønsker at påtage sig.

En anden synsvinkel på spørgsmålet kan være, hvordan myndigheden eller entreprenøren kan sikre sig en sådan dokumentation, herunder om dokumentationen kan gives af Statskattedirektoratets Centrale Fordringsregister. Dette register føres af Told- og Skattestyrelsen.

En tredje synsvinkel på spørgsmålet kunne være spørgsmålet om modregning. Kan myndigheden, hvis der er gæld til det offentlige f.eks. i form af manglende betaling af skatter og afgifter, foretage modregning i enterprisesummen i takt med, at den forfalder til betaling?

Justitsministeriet skal i den forbindelse henvises til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 186 af 22. november 1983 om begrænsning af statens modregningsret.

Det fremgår af cirkulæreskrivelsen, at man efter en beslutning i regeringen anmoder styrelserne om fremover at undlade at modregne statslige krav uden for formuerettens område, herunder renter og sagsomkostninger i anledning af sådanne krav, i krav på vederlag for leverancer, entrepriser og arbejds- og tjenesteydelser samt andre formueretlige krav mod staten. Man anmoder samtidig styrelserne om ikke at aftale modregning mellem sådanne krav samt at undlade at håndhæve allerede indgåede aftaler herom.

Der vedlægges til orientering en kopi af cirkulæreskrivelsen.«

(Cirkulæreskrivelse nr. 186 af 22. november 1983, ikke optrykt her).

Jeg kan tilføje, at for så vidt angår den praktiske fremgangsmåde med at indhente den fornødne dokumentation kan en leverandør/entreprenør rette henvendelse til skattemyndighederne og derfra få en status, idet man hos skattemyndighederne kan trække de relevante oplysninger i CFR (Det Centrale Fordringsregister), der vedligeholdes med oplysninger om stort set alle offentlige krav (skat, A-skat, moms, AMBI, ejendomsskat, bøder, bidrag m.v.).

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 11:

Forespørgsel til statsministeren [om, hvilke rammer der bør være for kommuners og amters deltagelse i erhvervsvirksomhed].

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 7/2 91).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til medieansvarslov.